БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ
№4-2024

АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Агентство по статистике при Президенте Республики Таджикистан

Ҳайати таҳририя:
Ҷ.Нурмаҳмадзода - Раиси ҳайати таҳририя,
Асо Нурулло Асват - Муовини раиси ҳайати таҳририя,
Аъзоёни ҳайати таҳририя: Мирзоён Н., Назарзода З., Қурбонов С., Ташрифзода Қ., Асматбекзода Ф., Қосимов Х., Наҷибуллоев А., Қамарзода Ҳ., Ҳусейнова Н., Сайпов С.

Масъулин:
- барои фаслҳои буллетен

Кишоварзӣ, омори кишоварзӣ ва ҳифзи муҳити зист	Қосимов Х.	227-81-14
Савдо, фаъолияти иқтисодии хориҷӣ	Наҷибуллоев А.	227-82-66
Омори демографӣ, шуғли аҳолӣ	Қамарзода Ҳ.	221-49-91
Омори иҷтимоӣ	Азиззода И.	227-94-88
Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ, молия ва қарз	Ҳусейнова Н.	227-98-71
Омори нарх ва таърифа	Сайпов С.	227-94-89

- таҳияи ҳуҷҷати асосӣ, танзими фаслҳо, ороиши техникӣ ва дизайн	Раёсати ҷамъбасту таҳлили иқтисодӣ ва робитаҳои байналмилалӣ Ташрифзода Қ. тел.221-23-87 E-mail: stat@tojikiston.com
-барои нашри маҷмӯа	Сардори МД МКҲ -и Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷкистон Қурбонов С. тел. 227-96-09

Муқаддима

Мувофиқи Матритсаи комиссияи Аврупоии Ислоҳоти Сиёсати Меморандум дар бораи ҳамдигарфаҳмӣ оид ба Барномаи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади таъмин намудани низоми иттилооти таъҷилӣ ва таҳлили вазъи бехатарии озуқаворӣ дар ҷумҳурӣ ва мӯътамадии маълумотҳо, огоҳонидани истифобарандагони маълумотҳои бехатарии озуқаворӣ, инчунин, дар бораи таҳия ва нашри буллетен ҳар семоҳа оид ба бехатарии озуқаворӣ қарор қабул карда шуда буд. Агентии омор аз соли 2005 ин ҷониб, оид ба бехатарии озуқаворӣ маводҳои таҳлилӣ пешниҳод менамояд. Ин буллетени таҳлилӣ дар се моҳ як маротиба бо се забон (тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) аз нашр мебарояд.

> *«Мафҳуми бехатарии озуқаворӣ дастрас будани озуқаворӣ ба ҳамаи одамон ҳама вақт барои ҳаёти солим ва фаъолона зарур мебошад. Яъне таҳти мафҳуми бехатарии озукаворӣ ба миқдори кофӣ мавҷуд будани хӯрокворӣ, хӯроквории зикршударо дастрас кардани хонаводаҳо (чӣ аз бозор ва чӣ аз дигар манбаъ, ки қобилияти кофии харидорӣ ба эътибор гирифта мешавад), инчунин ба миқдори зарурӣ истеъмол кардани хӯрокворӣ дар назар дошта мешавад».*

Маълумотҳои заминавӣ барои буллетен оид ба бехатарии озуқаворӣ инҳоянд: истеҳсоли маҳсулоти озуқа, мавҷуд ва дастрас будани озуқаворӣ, замини кишт, истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, хусусиятҳои умумии иқлим, вазъияти истеъмол ва саломатӣ, бо об таъмин будан, нарх ва нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ки аз вазъияти бозори озуқаворӣ шаҳодат медиҳанд.

Дар замимаҳои буллетен нишондиҳандаҳо барои Ҳуҷҷати Стратегияи миллии рушд барои то соли 2030 ва нишондиҳандаҳо дар бораи хӯроки аҳолӣ ва гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоию иқтисодии он дарҷ шудаанд.

Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа нашри буллетени иттилоотӣ дар бораи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо иштироки як қатор вазорату идораҳо (Вазорати молия, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи давлатии обуҳавошиносӣ ва ғайраҳо) таҳия ва нашр менамояд.

Нашрия барои мутахассисон ва ҳам барои ҳамаи хоҳишмандон равона карда шудааст.

Тавсия, пешниҳод ва мулоҳизаҳоро нисбати мазмуни буллетен ва шакли пешниҳоди маълумотҳои оморӣ ба Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нишонаи зер ирсол намудан мумкин аст.

734025 Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар, 17
Тел: (992372) 2212387
Факс (992372) 2214375
E-mail: stat@tojikiston.com
http://www.stat.tj

© Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2025

МУНДАРИҶА

Муқаддима 3
МАЗМУНИ МУХТАСАР 6
ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ 8
1.2.Индекси нарх ва таърифаҳо 9
1.3. Савдои хориҷӣ.. 9
1.4. Бозори меҳнат 10
ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ ... Ошибка! Закладка не определена.
2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ 12
2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ.. 12
2.1.2. Растанипарварӣ.. 14
2.1.3. Чорвопарварӣ 15
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда.. 17
2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ.. 19
2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ 20
ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ 20
3.1. Таҳлили нархҳои истеъмолӣ...21
3.2. Даромад ва хароҷот 23
3.2.1. Даромад 24
3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.. 24
3.3.1. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд 25
ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ 26
4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳолӣ 26
4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳолӣ вобаста нестанд.. 28
4.2.1. Беморӣ 28
4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ 30
МЕТОДОЛОГИЯ 34
Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу хаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи чоруми соли 2024... 37
Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030 41
Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг) 44
Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмолӣ аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2022 - 2024 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг) 45
Замимаи 5. Хароҷоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)... 47
Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо) 50

МАЗМУНИ МУХТАСАР

- Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 73976,6 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба соли 2023 -юм бо нархҳои муқоисавӣ 10,6 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 50984,8 млн. сомонӣ ё ки 13,4 фоиз ва чорвопарварӣ 22991,8 млн. сомонӣ ё 4,8 фоиз зиёд аст.

- Дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 ҳаҷми истеҳсоли гӯшти чорвои калон ва майда (дар вазни зинда) дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 368577 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 5,0 фоиз зиёд мебошад. Ҳаҷми умумии истеҳсоли шир дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 - ум 1177381 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 -юм 5,3 фоиз зиёд мебошад.

- Дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 воридоти молҳои озуқаворӣ 13,4 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 1,7 баробар, орд 19,7 фоиз, сабзавот 47,1 фоиз, меваҷот ва бехмеваҳо 1,5 баробар ба миён омадааст.

- Аз аввали соли 2024 нархи маҳсулоти озуқаворӣ асосан аз ҳисоби болоравии нархи маҳсулоти гӯштӣ – 16,6 фоиз (гӯшти гов – 28,5 фоиз, гӯшти гӯсфанд – 19,9 фоиз ва гӯшти моҳӣ – 2,8 фоиз); равған ва чарбу – 15,8 фоиз (равғани офтобпараст – 11,5 фоиз ва равғани пахта – 10,7 фоиз); нӯшокиҳои спиртдор – 10,4 фоиз, шир ва маҳсулоти ширӣ – 9,7 фоиз ва маснуоти тамоку – 5,8 фоиз ба амал омадааст. Зимнан, нархи маҳсулоти нону бӯлка ва ярмаҳо – 1,2 фоиз, нӯшокиҳои беспирт – 3,5 фоиз, шакар – 9,5 фоиз ва мевагиҳо – 9,7 фоиз арзон шудааст.

- Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи декабри соли 2024-ум 2699,7 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2648,3 ҳазор нафар (98,1 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 51,4 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,9 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

- Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар соли 2024 мисли пештара даромади меҳнатӣ – 41,8 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 6,0 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ - 13,1 фоиз мебошад.

- Дар соли 2024 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 170,04 килограммро ташкил медиҳад.

- Дараҷаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи декабри соли 2024 нисбат ба моҳи ноябри соли 2024-ум 12,4 фоиз ва нисбат ба моҳи декабри соли 2023-юм 20,0 фоиз зиёд шудааст.

- Музди меҳнати камтарин дар моҳи декабри соли 2024 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ –1237,81 сомониро ташкил дод.

- Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи декабри соли 2024 -ум 33134,8 ҳазор сомониро ташкил додааст.

- Қарздории аз ҳама зиёд дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои фоиданок – 15361,1 ҳазор сомонӣ (46,4 фоиз аз маблағи умумӣ), кишоварзӣ, хоҷагии ҷангал ва моҳипарварӣ – 7423,6 ҳазор сомонӣ (22,4 фоиз), таъминоти об, тозакунӣ, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуюмдараҷа – 2666,3 ҳазор сомонӣ (8,0 фоиз), сохтмон – 817,3 ҳазор сомонӣ (2,5 фоиз) ва саноати коркард 505,4 ҳазор сомонӣ (1,5 фоиз) боқӣ мондааст.

ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ

Нишондиҳандаҳои иҷтимоию иқтисодӣ, ки дар поён пешниҳод шудаанд, вазъи умумии иқтисодиёти мамлакатро барои таҳлили ҳолати бехатарии озуқаворӣ тавсиф менамоянд.

Ҷадвали 1: Нишондиҳандаҳои асосии иҷтимоию иқтисодӣ

	с.2022	с.2023	соли 2024[1]
Шумораи аҳолии доимӣ, (дар охири давра) млн.нафар	10,1	10,3	10,5
ММД-и номиналӣ (млн. сомонӣ)	118181,7	132781,9	153402,2
аз он ҷумла ба ҳисоби фоиз:			
кишоварзӣ	22,9	22,9	22,8
саноат	23,5	22,4	16,9
хизматрасонӣ ва савдо	44,5	44,8	50,9
ММД ба ҳар сари аҳолӣ (сомонӣ)	11838,8	13039,2	14775,6
Афзоиши ММД, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	8,0	8,3	8,4
Касри/фоидаи буҷети давлатӣ (ба ҳисоби фоиз нисбат ба ММД)	0,6	0,7	1,1
Индекси нархҳои истеъмолӣ, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	106,6	103,7	103,5
Индекси нархи молҳои озуқаворӣ	107,2	103,6	102,2
Индекси нархҳои хизматрасонӣ	106,7	102,0	104,6
Қурби сомонӣ нисбат ба доллар	11,0258	10,8445	10,7986
Сатҳи бекории расмӣ ба қайд гирифташуда (фоиз)	2,1	1,9	1,8
Шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда, ҳазор нафар	55,1	49,2	49,4
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	104,7	89,2	100,5
Музди меҳнати миёнаи ҳармоҳа (сомонӣ)	1760,29	2013,11	2310,0
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	114,2	114,4	114,7
Тарозӣ (баланси) савдо (млн. доллар)	-3025,5	-3431,3	-5060,2
Ҳиссаи озуқаворӣ дар воридот, ба ҳисоби фоиз	20,4	18,1	16,5
Ҳиссаи озуқаворӣ дар содирот, ба ҳисоби фоиз	3,1	2,7	3,9

[1)] *маълумотҳои пешакӣ*
[*)] *нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодиёт (НКРИ)*

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1.2.Индекси нарх ва тарифаҳо

Индекси нархҳои истеъмолӣ дар моҳи декабри соли 2024-ум 100,2 фоиз, аз он ҷумла: ба молҳои озуқаворӣ – 100,3 фоиз, молҳои ғайриозуқаворӣ – 100,1 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ – 100,1 фоизро ташкил дод.
Аз аввали соли 2024 индекси нархҳои истеъмолӣ 103,6 фоиз, аз он ҷумла: ба молҳои озуқаворӣ – 103,0 фоиз, ба молҳои ғайриозуқаворӣ – 104,0 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ – 104,8 фоизро ташкил кард.

Графики 1: Тағйироти индекси нархҳои истеъмолии молҳои озуқа, ғайриозуқа ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ (дар охири моҳ ба ҳисоби фоиз нисбат ба моҳи декабри соли 2022)

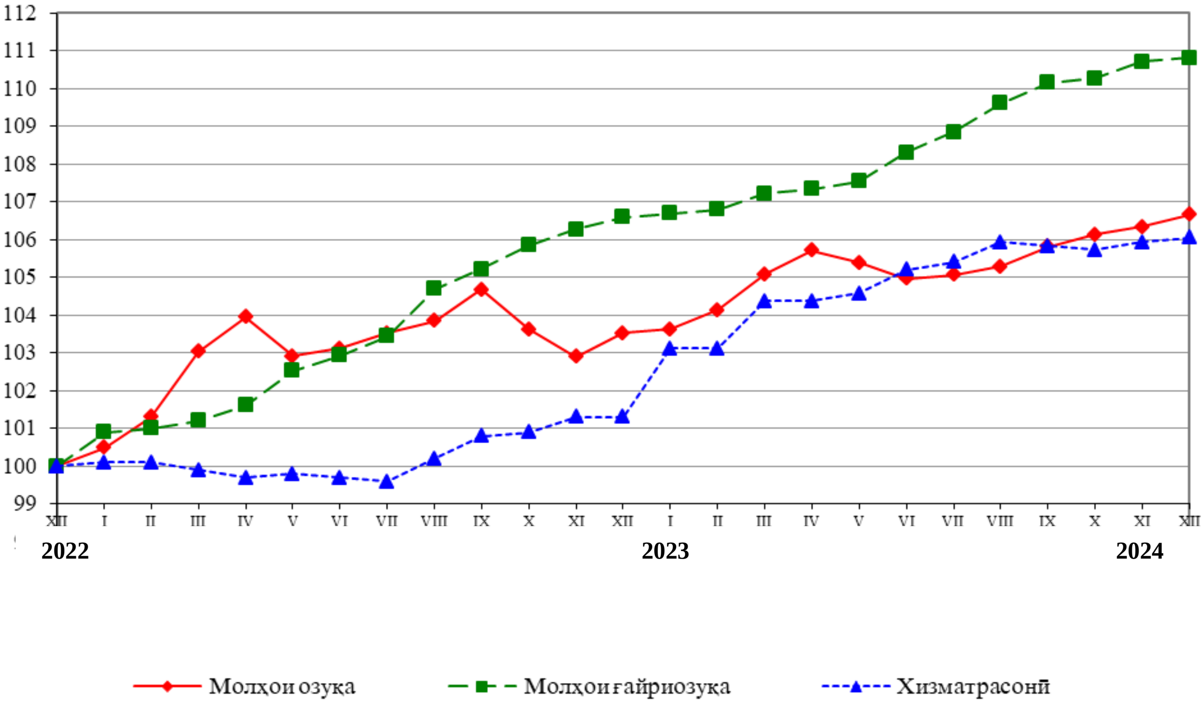

Дар давоми моҳҳои январ - декабри соли 2024 афзоиши нархи молҳои озуқа нисбат ба нархи молҳои ғайриозуқа бештар тағйир ёфтааст.

Дар фасли 3 оид ба дастрас будани аҳолӣ ба озуқаворӣ маълумоти муфассал оварда шудааст.

1.3. Савдои хориҷӣ

Дар моҳҳои январ-декабри соли 2024 гардиши савдои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон 8955,0 млн. доллари ИМА-ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 7,5 фоиз ё 626,1 млн. доллар зиёд шудааст. Тарози савдо манфӣ буда, -5060,2 млн. долларро ташкил кард. Ҷумҳурии Тоҷикистон бо 121 мамлакат, аз он ҷумла бо 10 мамлакатҳои ИДМ ва бо 111 мамлакати хориҷи дур муносибати савдои хориҷиро анҷом додааст.

Дар гардиши савдои хориҷӣ ба ҳиссаи мамлакатҳои ИДМ 46,3 фоиз ё 4142,9 млн. доллар ва ба ҳиссаи мамлакатҳои хориҷи дур 53,7 фоиз ё 4812,1 млн. доллар рост меояд. Касри тарози савдо манфӣ буда, бо мамлакатҳои ИДМ –3160,5 млн. доллар ва мамлакатҳои хориҷи дур –1899,7 млн. долларро ташкил додааст.

Содироти мол дар моҳҳои январ – декабри соли 2024 –ум 1947,4 млн. долларро ташкил кард, ки нисбат ба моҳҳои январ – декабри соли 2023-юм 20,5 фоиз ё 501,4 млн. доллар кам шудааст.

Воридоти мол ба ҷумҳурӣ 7007,6 млн. долларро ташкил кардааст, ки нисбат ба моҳҳои январ – декабри соли 2023-юм 19,2 фоиз ё 1127,5 млн. доллар зиёд шудааст.

Дар содирот аз ҷумлаи маҳсулоти растанӣ ҳиссаи меваҷот бештар аст, ки бо арзиши умумии, 45,1 ҳазор доллар ва сабзавот ба маблағи 3,6 ҳазор доллар, дар воридот бошад, картошка ба маблағи 80,1 ҳазор доллар, тухм ба маблағи 1,6 ҳазор доллар, сабзавот ба маблағи 29,5 ҳазор доллар ва меваҷот ва бехмева ба маблағи 69,7 ҳазор доллар афзалият доранд.

1.4. Бозори меҳнат

Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи декабри соли 2024-ум 2699,7 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2648,3 ҳазор нафар (98,1 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 51,4 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,9 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

Шумораи бекорони дар Агентиҳои меҳнат ва шуғли аҳолии Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон расмӣ ба қайд гирифташуда дар охири моҳи декабри соли 2024-ум 51,4 ҳазор нафарро ташкил карда, нисбат ба моҳи декабри соли 2023-юм 6,3 фоиз зиёд шудааст. Аз ҷумлаи бекорони бақайд гирифташуда занон 45,9 фоиз (23,6 ҳазор нафар). Сатҳи бекории расмӣ ба қайд гирифташуда нисбат ба шумораи қувваҳои корӣ 1,9 фоизро ташкил кардааст.

Ҳиссаи бештари бекорони расмӣ ба қайд гирифташударо то охири моҳи декабри соли 2024 шахсоне ташкил медиҳанд, ки тайёрии касбӣ надоранд ва шахсоне, ки муддати тӯлонӣ дар ҷустуҷӯи кор ҳастанд (73,6 фоизи шумораи умумии бекорони ба қайд гирифташуда ё 37,8 ҳазор нафар). Ғайр аз ин, 60,9 фоизи бекорони ба қайд гирифташуда таҳсилоти миёнаи умумӣ ва миёнаи нопурра доранд (31,3 ҳазор нафар). Ин омилҳо ба пайдо кардани ҷои корӣ ба бекорон мушкилот меорад.

Дараҷаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи декабри соли 2024 нисбат ба моҳи ноябри соли 2024-ум 12,4 фоиз ва нисбат ба моҳи декабри соли 2023-юм 20,0 фоиз зиёд шудааст.

Музди меҳнати камтарин дар моҳи декабри соли 2024 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ –1237,81 сомониро ташкил дод. Музди меҳнати аз ҳама баланд дар бахши воқеии иқтисодиёт дар соҳаи истихроҷи канданиҳои фоиданок – 5217,18 сомонӣ, таъмини нерӯи барқ, газ, буғ ва хунуккунии ҳаво – 4768,50 сомонӣ, сохтмон – 3843,93 сомонӣ, саноати коркард – 3189,51 сомонӣ ва дар соҳаи таъминоти об, тозакунӣ, коркарди партовҳо ва коркарди дуюмдараҷа – 1761,47 сомониро ташкил медиҳад. Умуман, дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнат дар моҳи декабри соли 2024-ум 3259,40 сомониро ташкил дод ва нисбат ба моҳи декабри соли 2023-юм 17,2 фоиз зиёд шудааст.

Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди меҳнати аз ҳама баланд дар кормандоне, ки фаъолияти миёнаравиҳои молиявӣ ва суғуртаро иҷро мекунанд – 8481,92 сомонӣ, дар соҳаи иттилоот ва алоқа – 6356,23 сомонӣ, дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 4156,94 сомонӣ ва дар амалиётҳо бо амволи ғайриманқул – 2732,64 сомонӣ ба қайд гирифта шудааст. Умуман, музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнати кормандони бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар моҳи декабри соли 2024-ум 2876,44 сомониро ташкил дод, ки нисбат ба моҳи декабри соли гузашта 26,8 фоиз зиёд шудааст.

Графики 2: Динамикаи индекси нархҳои истеъмолӣ, музди номиналӣ ва ҳақиқии меҳнат (январи соли 2019 = 100)

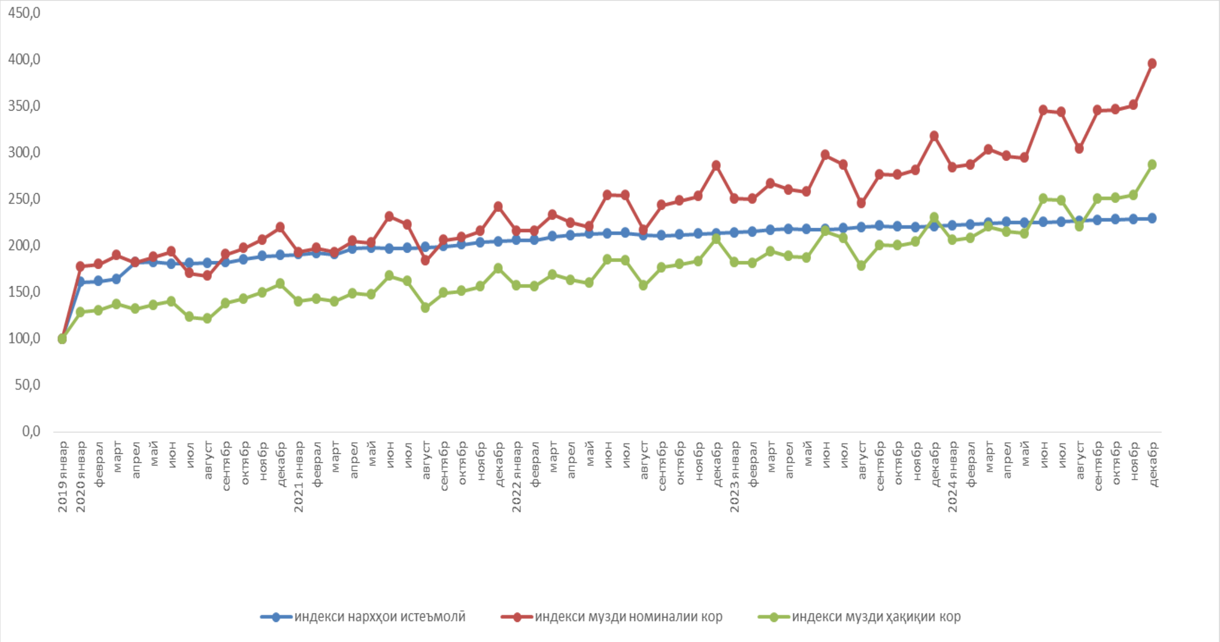

Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи декабри соли 2024 – ум 33134,8 ҳазор сомониро ташкил додааст.

Қарздории аз ҳама зиёд дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои фоиданок – 15361,1 ҳазор сомонӣ (46,4 фоиз аз маблағи умумӣ), кишоварзӣ, хоҷагии ҷангал ва моҳипарварӣ – 7423,6 ҳазор сомонӣ (22,4 фоиз), таъминоти об, тозакунӣ, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуюмдараҷа – 2666,3 ҳазор сомонӣ (8,0 фоиз), сохтмон – 817,3 ҳазор сомонӣ (2,5 фоиз) ва саноати коркард 505,4 ҳазор сомонӣ (1,5 фоиз) боқӣ мондааст. Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ қарздории аз ҳама зиёд дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 5512,0 ҳазор сомонӣ (16,6 фоиз аз маблағи умумии қарздорӣ) ва дар иттилоот ва алоқа 661,0 ҳазор сомонӣ (2,0 фоиз) ба қайд гирифта шудааст.

ФАСЛИ II. МАВЧУД БУДАНИ ОЗУКАВОРИ

Мавҷуд будани озуқаворӣ - мавҷудияти миқдори озуқаворӣ дар натиҷаи истеҳсоли худӣ ё аз ҳисоби бозор мебошад. Дар сатҳи мамлакат мавҷуд будани озуқаворӣ аз рӯи ҷамъи захираҳои озуқаворӣ, воридоти тиҷоратӣ, ёрии озуқаворӣ ва истеҳсолоти худӣ муайян карда мешавад. Ба мавҷудият омилҳои зерин: шароити обу ҳаво, ҳосилнокӣ, саршумор ва маҳсулнокии чорво, нархи муқарраркардаи истеҳсолкунандаҳо ба озуқаворӣ, нархи хӯрокворӣ дар мамлакатҳои ҳамсоя, инчунин масъалаҳои сиёсати дохилӣ, ки истеҳсолот, савдо, тақсимот ва нархгузориро муайян менамоянд, ба назар гирифта мешаванд.

2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ

Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 73976,6 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба соли 2023 -юм бо нархҳои муқоисавӣ 10,6 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 50984,8 млн. сомонӣ ё ки 13,4 фоиз ва чорвопарварӣ 22991,8 млн. сомонӣ ё 4,8 фоиз зиёд аст.

2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ Таъсири шароити обу ҳаво ва иқлим ба растанипарварӣ

Октябр. Моҳи октябри соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-3° баланд ба қайд гирифта шуд. Дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ 15+19° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳии вилояти Суғд 5+9° гарм, Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ ва ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 8+13° (дар ноҳияи Дарвоз +17° гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 0+3° гармӣ мушоҳида гардид.

Ҳавои нисбатан гарм дар панҷрӯзаи аввали моҳ ба қайд гирифта шуда, дар бештари ноҳияҳои водигӣ то 31+36° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 20+25° гарм мушоҳида гардид. Нишондиҳандаҳои нисбатан пасти ҳарорати ҳаво дар водиҳо аз 23 то 31 октябр ба қайд гирифта шуда буд, ки дар ин давра ҳарорати ҳаво дар водиҳо то 15+20° гармӣ қарор гирифта буд.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардида, дар вилояти Хатлон 133-307 фоиз (Ганҷина 401 фоиз, Панҷи Поён 450 фоиз), вилояти Суғд 120-238 фоиз, дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 134-272 фоиз, дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 152-260 фоиз ва шарқи ВМКБ 104-289 фоизро ташкил намуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Исфара 83 фоиз, Вахш 94-103 фоиз, Панҷ 105-112 фоиз, Кофарниҳон 162 фоиз, Зарафшон 130-135 фоиз дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд мушоҳида гардида, обнокӣ дар ҳавзаи дарёҳои Варзоб 84 фоиз ва Қаратоғ 87 фоиз -ро ташкил намуда, аз меъёр кам қайд гирифта шуд.

Ноябр. Моҳи ноябри соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар қисми зиёди ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-3° баланд ба қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ 9+14° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 2+7° гарм ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 7-12° хунукиро ташкил намуд.

Ҳавои нисбатан гарм дар панҷрӯзаи аввали моҳ (2-5 ноябр) мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳои вилояти Хатлон ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ то 25+31° гарм, дар минтақаҳои кӯҳӣ то 16+22° гарм, дар шарқи ВМКБ бошад то 7+12° гарм мушоҳида шуд. Дар ин давра ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво низ аз нишондиҳандаҳои муқаррарӣ то 6-11° баландтар арзёбӣ гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (95-121 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Вахш дар ҳадди меъёр зиёд (103-109 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (128-209 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Зарафшон дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (102-136 фоиз) ба қайд гирифта шуд. Обнокии дарёи Исфара дар ҳадди меъёр зиёд (97 фоиз), дар дарёи Қаратоғ бошад аз меъёр зиёд (142 фоиз) мушоҳида гардид.

Декабр. Моҳи декабри соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои хунук мушоҳида гардид. Давоми моҳ дар бештари ниҳияҳои ҷумҳурӣ нисбат ба соли гузашта 3-8° хунук, дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон бошад, то 13-16° хунуктар мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳавои моҳи декабри соли 2024 дар бештари ниҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ то 1-4° паст, дар баъзе ноҳияҳо дар ҳудуди меъёри иқлимӣ мушоҳида гардид (меъёр дар водиҳои ҷумҳурӣ 2-7° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ -2+3° (н.Лахш, м.Деҳавз ва н.Ишкошим то -5° хунук), дар минтақаҳои шарқии ВМКБ 14-16° хунук (дар мавзеи Булункӯл то -20° хунук).

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ аз меъёр зиёд (123-137 фоиз) дар дарёи Қизилсӯ (ҷанубӣ) аз меъёр кам (89 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Вахш аз меъёр кам (82 - 89 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (153 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Зарафшон аз меъёр зиёд (126-129 фоиз), дар дарёи Қаратоғ аз меъёр зиёд (133 фоиз) ва обнокии дарёи Исфара дар ҳадди меъёр зиёд (110 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҷадвали 2: Ҳолати обанборҳо дар 31 декабри соли 2024

обанбор	тағйирот дар давоми моҳ, млн.м^3	ҳаҷми об дар соли 2024		ҳаҷми об дар соли 2023	
		млн.м^3	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш	млн.м^3	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш
Қайроққум	34	3301	73,4	2997	66,6
Норак	1031	9283	88,4	8992	85,6

2.1.2. Растанипарварӣ

Ҷадвали 3: Замини кишт ва ҷамъоварии умумии ҳосил

	с.2022	2023	с.2024[1]
Замини кишт, ҳазор гектар	859,8	861,5	862,7
Зироатҳои тирамоҳӣ	230,5	234,7	245,4
Зироатҳои ғалладона	230,5	234,7	245,4
Зироатҳои баҳорӣ	629,3	626,8	617,3
Зироатҳои ғалладона	154,5	163,2	143,9
аз он :			
гандум	62,5	66,1	48,2
ҷав	46,4	44,4	41,5
Зироатҳои техникӣ	207,2	193,7	196,6
картошка	56,1	56,6	64,5
сабзавот	70,0	73,5	75,2
полизӣ	20,7	23,8	25,1
Ҷамъоварии умумии ҳосил, ҳазор тонна			
ғалладона	1756,2	1754,9	1828,3
картошка	1094,4	1144,9	1263,9
сабзавот	2714,8	3026,2	3298,7
полизӣ	842,6	1009,9	1144,8

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 1828318 тонна ғалладонагиҳо (гандум 880734 тонна), 253182 тонна пахта, 1263948 тонна картошка, 3289179 тонна сабзавот (пиёз 836911 тонна), 1144806 тонна полизӣ, 823048 тонна мевагиҳо (277717 тонна себ ва 313052 тонна зардолу), ангур 289931 тонна ва хӯроки чорво ба ҳисоби воҳиди хӯрока 1875754 тонна истеҳсол карда шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм, ғалладонагиҳо 4,2 фоиз (гандум 2,4 фоиз), 10,4 фоиз картошка, 8,7 фоиз сабзавот, 13,4 фоиз полизӣ, 23,9 фоиз мевагиҳо (себ 22,3 фоиз ва зардолу 30,5 фоиз), ангур 1,5 баробар ва хӯроки чорво 2,0 фоиз зиёд шуда, истеҳсоли пахта 26,5 фоиз кам гардидааст.

Захираи тухмӣ

То 1 январи соли 2025 хоҷагиҳои ҷамъиятӣ ва хоҷагиҳои деҳқонӣ 50020 тонна ғалладонаи тухмӣ (гандум 44389 тонна), шолӣ 808 тонна, ҷуворимакка барои дон 1309 тонна, картошка 33845 тонна, сабзавот 48 тонна ва чигит 8486 тонна захира намудаанд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта тухмии зироатҳои ғалладона ва лӯбиёӣ 9,4 фоизӣ, аз он ҷумла гандум 7,6 фоиз, шолӣ 44,0 фоиз, ҷуворимакка барои дон 3,1 фоиз, картошка 1,6 баробар, сабзавот 7,7 фоиз ва чигит 38,0 фоиз кам захира карда шудааст.

Кишти барвақтии зироатҳо

То 1 январи соли 2025 дар хоҷагиҳои ҷамъиятӣ ва деҳқонӣ дар майдони 20479 гектар кишти барвақтии зироатҳо гузаронида шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 0,2 фоиз кам мебошад. Аз замини умумии кишт 2222 гектарро кишти картошка, 14007 гектар сабзавот (карам – 940 гектар, сабзӣ - 1916 гектар, бехпиёз – 9678 гектар, сирпиёз – 4 гектар ва 1469 гектар дигар намудҳои сабзавот), 32 гектар сабзавоти тухмӣ ва 4219 гектарро зироатҳои хӯроки чорво ташкил медиҳад.

Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта кишти картошка 10,1 фоиз ва зироатҳои хӯроки чорво 9,2 фоиз зиёд гардида, кишти сабзавот 4,0 фоиз кам кишт шудааст (аз ҷумла: карам 11,7 фоиз ва сабзӣ 2,4 фоиз зиёд кишт шуда, пиёз 8,3 фоиз кам кишт гардидааст), сабзавоти тухмӣ низ 16,4 фоиз кам кишт карда шудааст.

Бунёди богу токзорҳои нав

То 1 январи соли 2025 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 682,2 гектар боғҳои нав бунёд карда шудаанд, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта, 23,8 фоиз кам мебошад.

Дар ҳамин давра 11,0 гектар токзорҳои нав бунёд карда шудаанд, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 1,9 баробар кам мебошад. Ба ғайр аз ин, 286,8 гектар боғ ва 33,1 гектар токзорҳо барқарор карда шудаанд.

Захираи маҳсулоти кишоварзӣ ва маводи тайёри озуқа *(бе назардошти маълумоти Агентии захираҳои моддии давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон)*

Дар сардхона ва анборхонаҳои ҷумҳурӣ то 1 январи соли 2025-ум 9477,6 тонна ғалладонагиҳо (гандум 9296,8 тонна, ҷавдор 0,2 тонна, ҷав 166,0 тонна, шолӣ 14,6 тонна), ҷуворимакка барои дон 527,2 тонна, картошка 5917,3 тонна, сабзавот ҳамагӣ 5342,5 тонна (сабзӣ 522,6 тонна, бехпиёз 4819,9 тонна), мевагиҳо 747,4 тонна (себ 744,4 тонна), ангур 477 тонна, орд 3450,3 тонна, шакар 437,7 тонна, равғани растанӣ 564,9 тонна, биринҷ 252,7 тонна ва ҳамаи намудҳои консерва 2069,8 ҳазор қуттии шартӣ захира карда шудааст.

2.1.3. ЧОРВОПАРВАРӢ

То 1 январи соли 2025 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо саршумори чорвои калони шохдор 2789,2 ҳазор сарро ташкил кардааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 127,2 ҳазор сар ё 4,8 фоиз зиёд аст. Дар ҳамин давра саршумори гӯсфанду буз 7150,3 ҳазор сарро ташкил дода, 490,1 ҳазор сар ё 7,4 фоиз афзуд. Аз саршумори умумӣ 93,6 фоизи саршумори чорвои калони шохдор ва 82,2 фоизи саршумори гӯсфанду буз ба хоҷагиҳои аҳолӣ рост меояд.

Саршумори чорвои калони шохдор дар вилоятҳои Хатлон 7,3 фоиз, Суғд 3,2 фоиз, ВМКБ 3,7 фоиз ва НТҶ 2,7 фоиз зиёд гардидааст.

Ҷадвали 4: Нишондиҳандаҳои асосии маҳсулоти чорвопарварӣ дар ҷумҳурӣ

	с.2022	**с.2023**	**с.2024[1]**
Истеҳсолот, ҳаз. тонна			
Гӯшт (дар вазни кушта)	190,8	239,2	248,0
аз он ҷумла:			
гӯшти гову гӯсола	103,0	133,4	145,9
гӯшти гӯсфанду буз	50,7	63,6	66,0
гӯшти мурғ	37,1	42,2	36,1
Шир	1064,2	1118,5	1177,4
Тухм, млн. дона	1212,2	1223,7	1265,6
Маҳсулнокӣ[1]			
Ҳисоби миёнаи ширдушӣ аз як сар модагови ширдеҳ, кг	1961	2014	1970
Тухмгирӣ аз як сар мокиён, дона	273	287	275

[1)] дар корхонаҳои кишоварзӣ ва хоҷагиҳои деҳқонӣ

Графики 3: Истеҳсоли маҳсулоти асосии чорвопарварӣ дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо то 1 январи соли 2025, ҳазор тонна

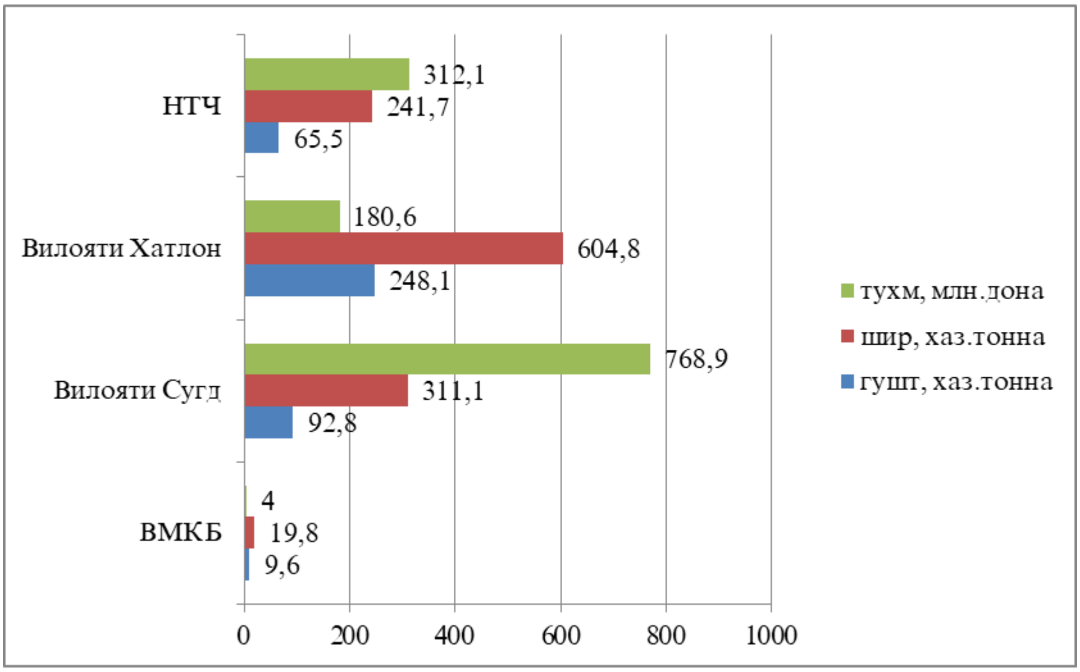

2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда

Ҷадвали 5: Тағйироти нархи истеҳсолкунандагон

(сомонӣ/кг)

	2023				2024			
	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV
Гандум	3,36	2,82	2,76	2,56	1,89	3,80	3,77	3,73
Шир	3,34	4,06	4,24	3,42	4,04	4,29	4,56	4,51
Картошка	2,18	2,98	2,92	2,57	1,53	2,93	3,13	2,76

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Графики 4: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандагон ба картошка, сомонӣ/кг

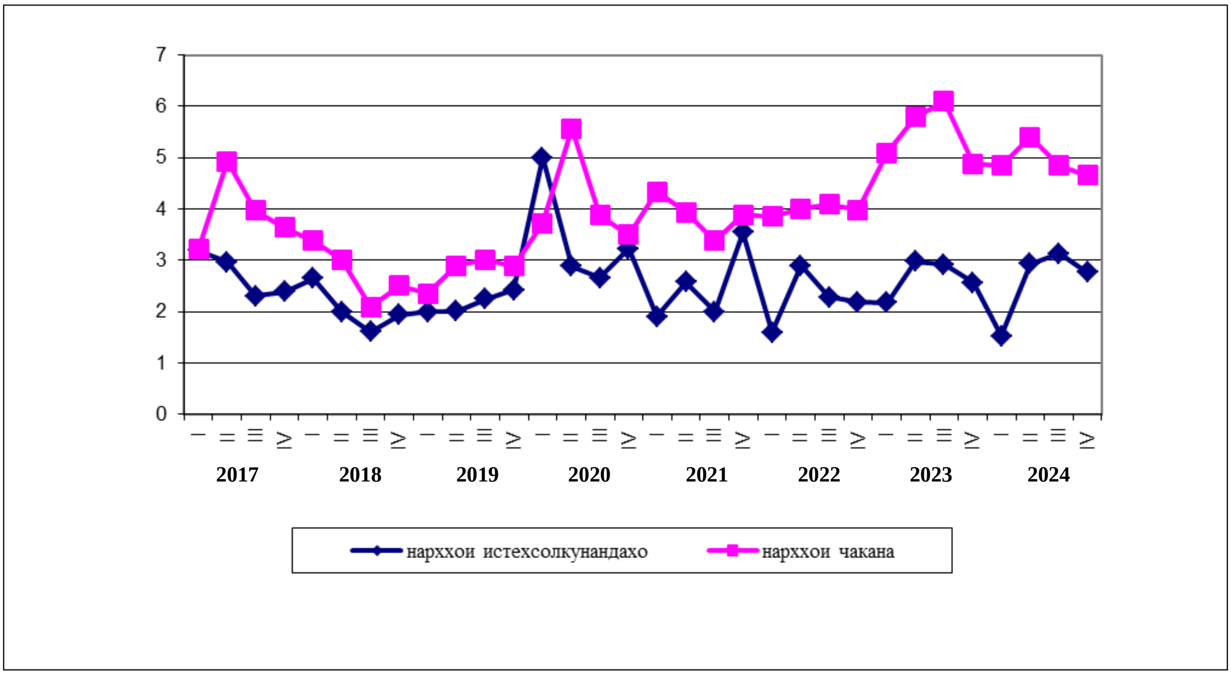

Графики 5: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои шир, сомонӣ/кг

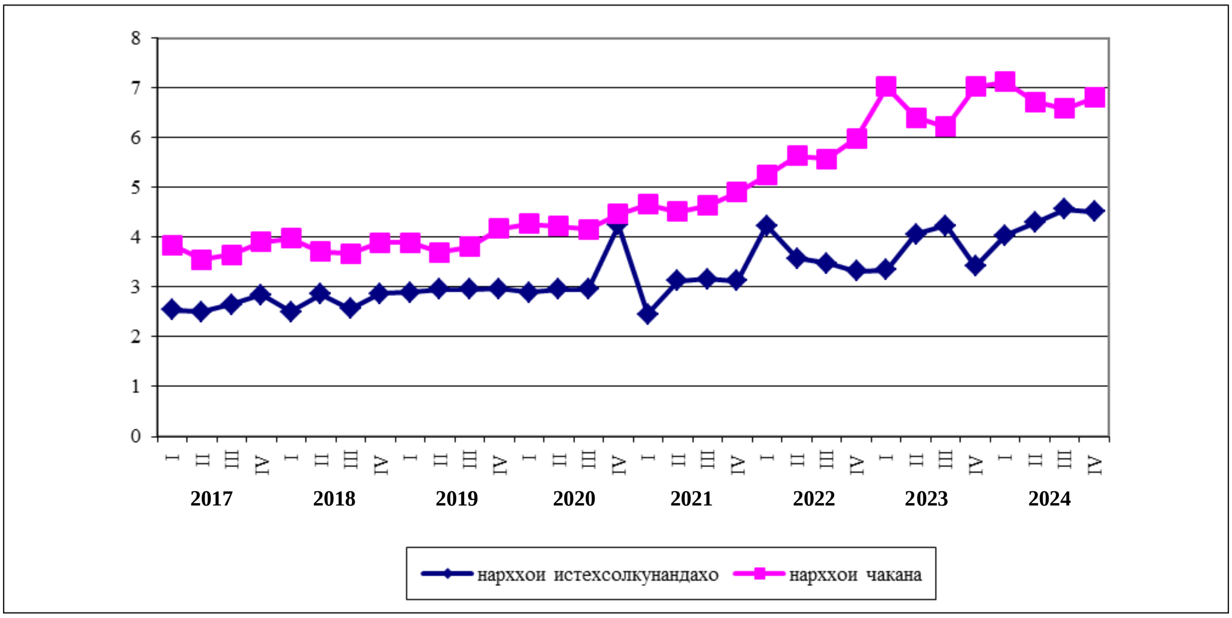

Графики 6: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои гандум, сомонӣ/кг

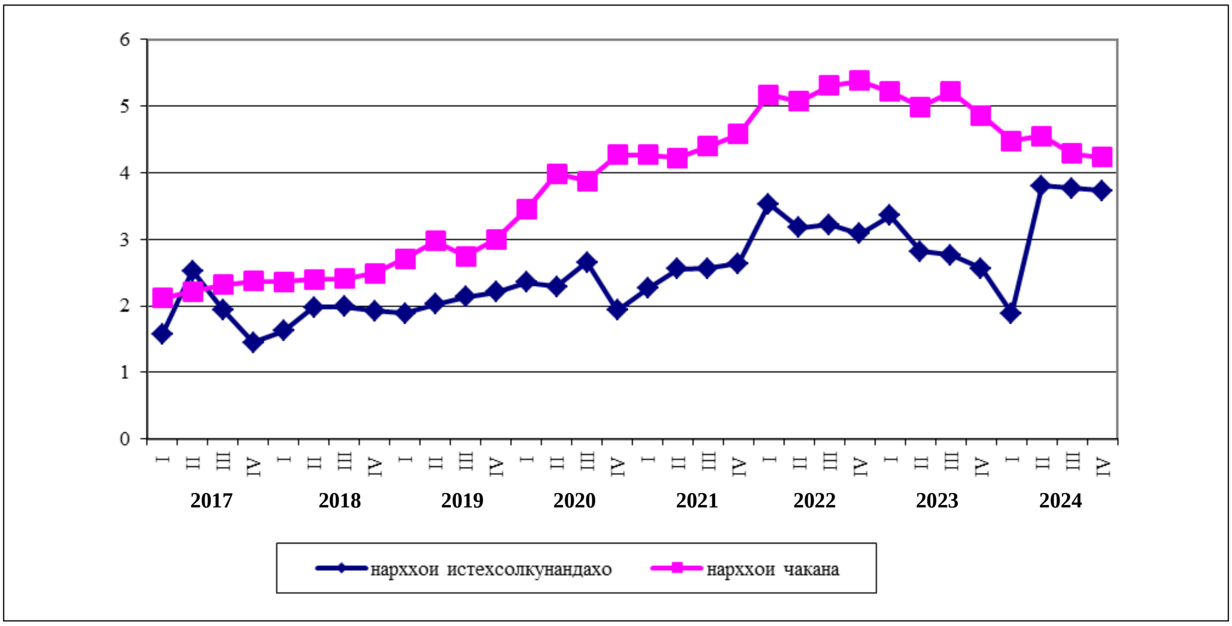

Аз диаграммаҳои овардашуда дида мешавад, ки тамоюли тағйироти нархҳои чакана аз тағйироти нархҳои истеҳсолкунандаҳо зиёд аст. Чунин вазъият ба ҳамаи намудҳои маҳсулоти кишоварзӣ хос мебошад (ниг. ба замимаҳои 3 ва 4).

2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳиссаи молҳои озуқаворӣ дар ҳаҷми умумии содирот дар моҳҳои январ - декабри солҳои 2023 - 2024 -ум мутобиқан 2,7 ва 3,9 фоизро ташкил кардааст. Дар содирот таносуби онҳо кам буда, мутобиқан, 18,1 ва 17,5 фоизро ташкил дод.

Молҳои асосии воридшаванда аз инҳо иборатанд: картошка, ки таносуби бештарро ташкил медиҳанд, сабзавот, тухм ва маснуоти қаннодӣ ва ғайраҳо.

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 воридоти молҳои озуқаворӣ 13,4 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 1,7 баробар, орд 19,7 фоиз, сабзавот 47,1 фоиз, меваҷот ва бехмеваҳо 1,5 баробар ба миён омадааст.

Ҷадвали 6: Содироту воридоти маҳсулоти асосии озуқаворӣ ва ҳиссаи онҳо дар ҳаҷми умумии савдо дар моҳҳои январ - декабри солҳои 2023 - 2024

(ҳазор тонна)

	содирот		2024 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2023	воридот		2024 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2023
	2023	2024		2023	2024	
Молҳои озуқаворӣ	236,3	215,1	91,0	1936,9	2196,6	113,4
аз онҳо:						
гандум	-	-	-	1023,6	1057,8	103,3
орд	7,1	2,2	31,0	56,7	67,9	119,7
қанду шакар ва маснуоти қаннодӣ	50,0	99,6	2,0 бар	141,5	7105,7	50,2 бар
макарон, угро, макарони қӯчқорак ва ғайра	-	28,6	-	11,3	12,4	109,7
равғани растанӣ	0,1	-	-	106,4	96,8	91,0
шир ва маҳсулоти ширӣ	-	-	-	9,5	12,0	126,3
тухм, млн.дона	4,1	1,8	43,9	23,4	25,4	108,5
чой	0,03	0,03	100,0	4,9	5,3	108,2
картошка	0,1	0,09	90	47,4	80,1	1,7 бар
сабзавот	60,7	31,1	51,2	70,3	103,4	1,5 бар
меваҷот ва бехмеваҳо	112,1	130,7	116,6	49,7	75,8	1,5 бар
шарбати мева ва сабзавот	1,9	0,8	42,1	12,6	2,5	19,8
сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор	0,2	0,04	20,0	1,2	0,02	1,7
Ҳиссаи маҳсулоти хӯрокворӣ дар ҳаҷми умумӣ, ба ҳисоби фоиз	2,7	3,9	144,4	18,1	17,5	96,7

2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ

Мавҷудияти маҳсулоти озуқа ба ҳар нафар аҳолӣ ба воситаи тарози (баланси) озуқаворӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар тарози (баланси) озуқаворӣ ҳар кадом маҳсулоти асосии озуқа аз ҷиҳати мавҷудияти умумии худи маҳсулот ва истеъмоли он дар давраи муайян нишон дода мешавад, ки маъмулан як солро дар бар мегирад. **Мавҷудияти умумии физикӣ** худи маҳсулот маҷмӯи захираи он дар оғози давра, истеҳсол ва воридоти маҳсулоти зикршуда дар ҳамон давра мебошад.

Истеъмоли умумӣ аз истеъмоли озуқа+хӯроки чорво+тухмӣ-талафот-содирот ва захираи охири давра иборат мебошад. Ба ҳар кадом давра мавҷудият ва истеъмоли ҳар кадом мол бояд мувофиқат кунад.

Дар мавриди мавҷуд будани тарози (баланси) озуқаворӣ барои якчанд сол, аз рӯи он тамоюли тағйироти мавҷудияти умумӣ, воридот, содирот, инчунин барои истеъмоли аҳолӣ ва барои хӯроки чорво мавҷуд будани озуқавориро мушоҳида кардан мумкин аст. Агар мавҷудияти умумии захираи озуқаворӣ барои истеъмол ба шумораи аҳолӣ тақсим карда шавад, дар он сурат нишондиҳандаи муҳим ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ барои як сол мавҷуд будани озуқаворӣ ҳосил мешавад. Нишондиҳандаи мавҷудияти озуқаворӣ дар миқёси миллӣ ба ҳисоби миёна оварда шудааст ва дар он манбаи дастрас будан ба хонавода (имконияти истеҳсол, дарёфт кардан ё гирифтани озуқа бо ҳар усул) ба назар гирифта намешавад.

Ҷадвали 7: Истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ

(ба ҳар нафар аҳолӣ, кг. дар як моҳ)

	с.2023	**с.2024**
маҳсулоти ғалладона (ба ҳисоби орд)	12,98	14,17
картошка	3,42	3,66
сабзавоту полизӣ	10,73	10,80
меваҷоту буттамева	2,98	3,08
қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ	1,36	1,49
гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	2,02	2,07
шир ва маҳсулоти ширӣ	3,53	3,59
тухм, дона	13	15
равғани растанӣ	1,60	1,69
моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,13	0,15

Манбаъ: Тадқиқоти буҷети хонаводаҳо

ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мафҳуми дастрас будани озуқаворӣ маънии онро дорад, ки ҳамаи аъзои хонавода барои дарёфти маҳсулоте, ки талаботашонро ба истеъмоли озуқавории хушсифат барои зиндагии солиму фаъолона қонеъ мекарда бошад, манбаи кофӣ дар ихтиёр доранд. Аъзои хонавода маҳсулотро метавонад ба воситаи истеҳсол барои истеъмолоти худ ба даст орад, аз бозор харидорӣ кунад, ё ҳамчун маҳсулоти хайрия дастрас намояд.

3.1. Таҳлили нархҳои истеъмолӣ

Дар моҳи декабри соли 2024-ум аз маҳсулоти хӯроквории мушоҳидашуда, нархи молҳои зерин қимат шудааст: гӯшти гӯсфанд – 0,7 фоиз, консерваҳои гӯштӣ – 0,3 фоиз ва гӯшти моҳӣ – 0,1 фоиз; равған ва чарбу – 1,5 фоиз (равғани пахта – 2,2 фоиз, равғани офтобпараст – 1,6 фоиз ва думбаи гӯсфанд – 0,8 фоиз); сабзавот – 2,8 фоиз (бодиринг – 8,8 фоиз, помидор – 4,2 фоиз, карам – 3,5 фоиз, сабзӣ – 2,5 фоиз, бехпиёз – 1,3 фоиз ва картошка – 0,7 фоиз); маҳсулоти шири, тухм ва панир – 2,1 фоиз (тухм– 5,3 фоиз, шири холис – 1,4 фоиз, чакка – 0,9 фоиз ва ширқиём бо қанд – 0,5 фоиз); мевагиҳо – 1,2 фоиз (ангур – 25,8 фоиз, себ – 1,2 фоиз ва харбуза – 0,4 фоиз) ба қайд гирифта шудааст. Зимнан, дар моҳи ҷорӣ нархи шакар – 3,0 фоиз, орд – 1,1 фоиз, нӯшокиҳои беспирт – 1,0 фоиз ва гӯшти гов – 0,5 фоиз арзон шудааст (ниг. ба ҷадвали 8, замимаи 4).

Ҷадвали 8. Сатҳи нархи миёнаи маҳсулоти алоҳидаи озуқа дар бахши истеъмолӣ ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ дар ҷадвали зер оварда шудааст:

дар охири давра, бо сомонї ва дирам ба 1 кг, литр, дона

	2023		2024					
	июн	*декабр*	*январ*	*март*	*июн*	*октябр*	*ноябр*	*декабр*
гўшти гов	66,86	67,57	67,15	69,12	84,78	83,29	84,14	84,04
равѓани чорво	63,42	57,52	64,65	65,36	64,45	64,25	63,80	64,20
равѓани пахта	16,39	15,32	14,79	14,82	15,41	16,30	16,27	16,67
шири рехташаванда	6,09	6,82	6,87	6,90	6,44	6,54	6,49	6,28
тухм (10 дона)	10,94	12,26	12,40	12,40	9,77	11,95	11,90	12,47
шакар	11,03	12,36	12,19	12,24	11,87	11,59	11,48	11,24
намак	1,67	1,86	1,86	1,86	2,00	2,00	2,03	2,03
орди навъи 1-ум	5,80	6,76	6,72	6,65	6,00	5,40	5,29	5,40
нони орди навъи 1-ум	3,49	4,07	4,08	4,08	4,67	4,17	4,17	4,18
биринљ	17,09	16,94	20,80	21,50	22,70	17,90	17,68	17,78
картошка	5,99	4,98	4,95	5,04	4,99	4,64	4,66	6,57
бехпиёз	3,80	3,08	3,17	3,06	2,22	2,98	3,02	2,99
сабзї	5,57	2,62	2,48	2,47	3,22	3,02	3,09	3,12
себ	9,66	7,46	7,80	9,35	12,08	7,75	8,34	8,04
араќ	22,47	22,78	22,89	23,00	21,81	23,42	23,78	23,43

Аз аввали соли 2024 нархи маҳсулоти озуқаворӣ умуман 3,0 фоиз қимат шудааст, ки асосан аз ҳисоби болоравии нархи маҳсулоти гӯштӣ – 16,6 фоиз (гӯшти гов – 28,5 фоиз, гӯшти гӯсфанд – 19,9 фоиз ва гӯшти моҳӣ – 2,8 фоиз); равған ва чарбу – 15,8 фоиз (равғани офтобпараст – 11,5 фоиз ва равғани пахта – 10,7 фоиз); нӯшокиҳои спиртдор – 10,4 фоиз, шир ва маҳсулоти ширӣ – 9,7 фоиз ва маснуоти тамоку – 5,8 фоиз ба амал омадааст.

Зимнан, нархи маҳсулоти нону бӯлка ва ярмаҳо – 1,2 фоиз, нӯшокиҳои беспирт – 3,5 фоиз, шакар – 9,5 фоиз ва мевагиҳо – 9,7 фоиз арзон шудааст.

Графики 7: Ҳисоби миёнаи ҳармоҳаи нархи картошка, сомонӣ/кг

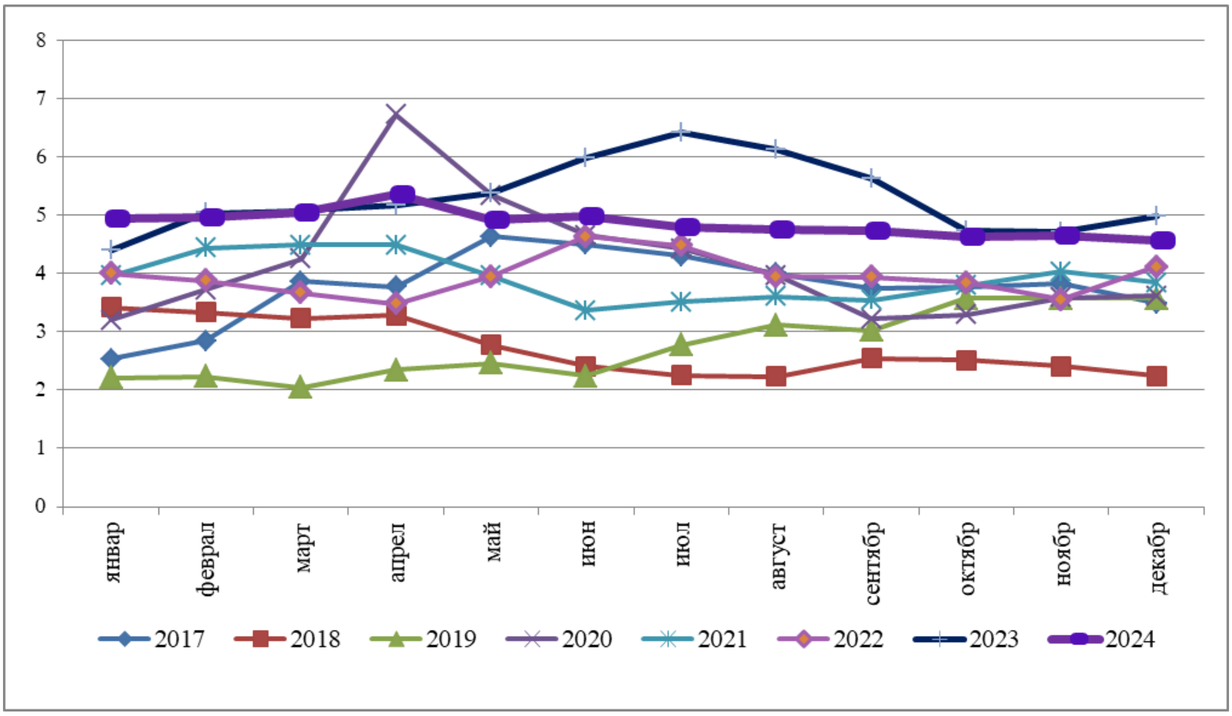

Картошка. Нархи картошка вобаста ба тамоюлоти мавсим, ҳамчунин ба тамоюлоти талаботу пешниҳод алоқаманд аст. Нархи баланди мавсимӣ дар семоҳаи дуюми ҳар сол то ҳосили нави аввалин қайд карда мешавад.

Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 6,42 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022 -юм 62,9 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 4,98 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022 -юм 20,9 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи марти соли 2024 нархи 1 килограмм картошка 5,04 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2023 -юм 0,1 фоиз кам шудааст ва дар моҳи июни соли 2024 нархи 1 килограмм картошка 4,99 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2023 -юм 16,7 фоиз кам шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2024 нархи 1 килограмм картошка 4,74 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2023 -юм 26,2 фоиз кам шудааст ва дар моҳи декабри соли 2024 нархи 1 килограмм картошка 4,57 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2023 -юм 8,2 фоиз кам шудааст (ниг. ба графики 7).

Орд. Графики 8: Ҳисоби миёнаи моҳонаи нархҳои чакана ба орд, сомонӣ /кг

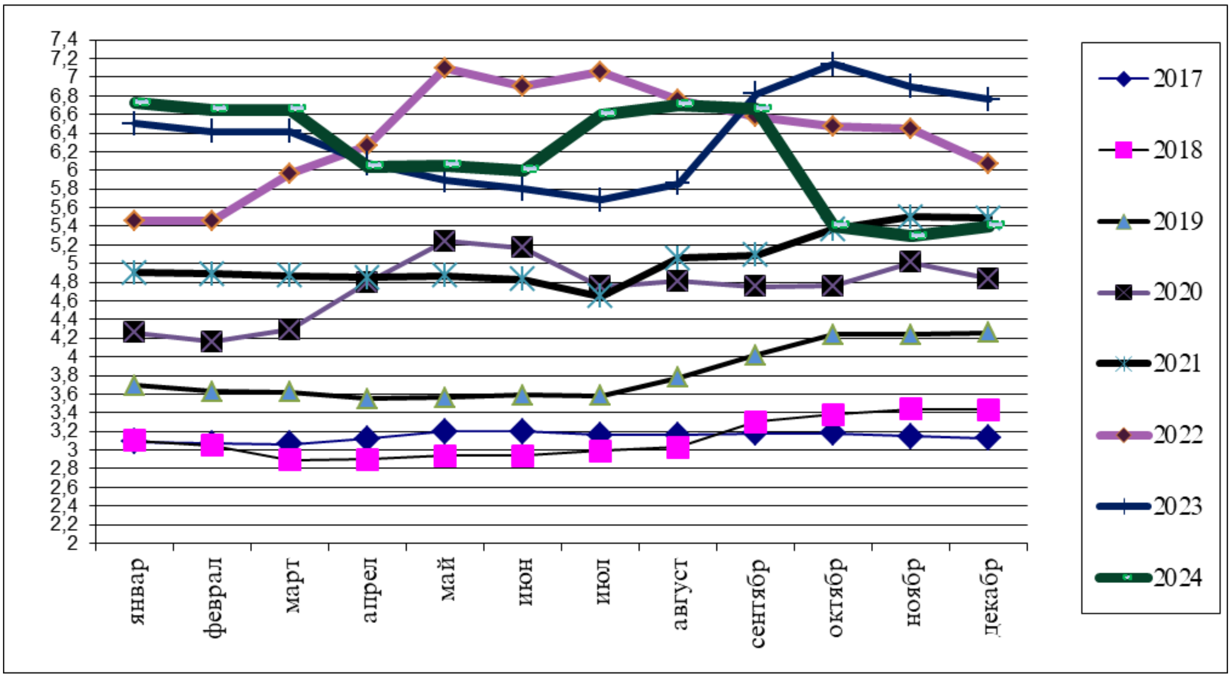

Орд. Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 3,72 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022-юм 0,5 фоиз кам шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 6,76 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022-юм 11,4 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи марти соли 2024 нархи 1 килограмм орд 6,65 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2023 -юм 3,6 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2024 нархи 1 килограмм орд 6,00 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2023 -юм 3,8 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2024 нархи 1 килограмм орд 6,66 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2023-юм 1,8 баробар зиёд шудааст ва дар моҳи декабри соли 2024 нархи 1 килограмм орд 5,40 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2023-юм 20,1 фоиз кам шудааст (ниг. ба графики 8).

3.2. Даромад ва хароҷот

Маълумотҳо дар бораи даромаду хароҷот аз тадқиқоти буҷети хонаводаҳо гирифта шудаанд, аз 1 - уми январи соли 2009 сар карда, дар заминаи тадқиқоти ҳар семоҳаи дар 3000 хонавода гузаронидашуда ва маълумотҳои соли 2008 бошанд, дар заминаи тадқиқоти ҳармоҳаи 925 хонавода гирифта шудаанд, ки аз фаслҳои зерин иборатанд: иттилооти демографӣ оид ба ҳайати оила, манзил ва зерсохтор, ҳаҷми истеъмолот дар оила, аз он ҷумла истеҳсолоти мустақилона, фаъолияти иқтисодӣ дар соҳаҳои кишоварзӣ ва ғайри кишоварзӣ.

3.2.1. Даромад

Даромади номиналии миёнаи пулии ҳар нафар дар соли 2024 нисбат ба соли 2023 -юм 17,5 фоиз зиёд, 1081,86 сомониро дар як моҳ ташкил дод, даромади ҳақиқии пулӣ ба ҳар нафар 13,5 фоиз зиёд шуд (ниг. ба ҷадвали 9).

Ҷадвали 9: Нишондиҳандаҳои таъминот

	с.2023	с.2024
Даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ (сомонӣ/ моҳ)	920,80	1081,86
Афзоиши даромадҳои ҳақиқӣ (ба ҳисоби фоиз)	117,6	113,5
Ҳисоби миёнаи музди номиналии меҳнат	2013,11	2310,00
Афзоиши ҳақиқии музди меҳнат (ба ҳисоби фоиз)	110,3	110,9
Хароҷоти пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ (сомонӣ/моҳ)	1105,46	1110,42
Афзоиши ҳақиқии хароҷот (ба ҳисоби фоиз)	124,6	97,0

Манбаъ: Таҳқиқоти буҷети хонаводаҳо ва маълумоти омори ҷорӣ

Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар соли 2024 мисли пештара даромади меҳнатӣ – 41,8 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 6,0 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ – 13,1 фоиз мебошад.

3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Камбизоатӣ ва бо озуқаворӣ таъмин набудан бо ҳам зич алоқамананд. Бо озуқаворӣ ва бо хӯрок таъмин набудан ба таври зайл тавсиф карда мешавад: «Одамон аз захираи кофии озуқаи бехавф ва сергизо, ки инкишофи мӯътадил, ҳаёти фаъол ва солимро таъмин менамояд, доимӣ ва мӯътамад баҳраманд нестанд. Ин вазъият дар натиҷаи ба андозаи кофӣ мавҷуд набудани озуқаворӣ, нокифоя будани қобилияти харидорӣ, тақсимоти нобаробар ё дар хонавода нобаробар ва ғайриқаноатбахш истеъмол шудани озуқаворӣ рӯй доданаш мумкин аст. Бо озуқаворӣ таъмин набудан, чандон баланд набудани сатҳи тандурустӣ ва беҳдошт, таҷрибаи нодурусти нигоҳубин ва хӯрондан сабабҳои асосии сатҳи бади таъминот буда метавонад. Бо озуқаворӣ ба таври кофӣ таъмин набудан метавонад доимӣ, мавсимӣ ё муваққатӣ бошад.

3.3.1. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд

Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонавода маънои чунин вазъиятро дорад: ба одамон озуқаворӣи хушсифату барои саломатӣ бехавф, ки талаботи ба ғизодоштаашонро қонеъ мекарда бошад ва барои ҳаёти фаъолонаю солимашон зарур мебошад, доимо аз ҷиҳати миқдори маҳсулот, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ба миқдори кофӣ дастрас нест.

Дар соли 2024 нисбат ба соли 2023 ҳиссаи хароҷот ба озуқаворӣ дар шаҳрҷойҳо 1,7 банди фоиз, дар деҳот 4,3 банди фоиз зиёд шудааст. (ниг. ба ҷадвали 10).

Ҷадвали 10: Ҳиссаи хароҷоти истеъмолии хонаводаҳо барои маҳсулоти хӯрокворӣ

(ба ҳисоби фоиз)

	с.2023	**с.2024**
Ҷумҳурии Тоҷикистон	**47,3**	**50,5**
аз он ҷумла:		
аҳолии шаҳр	52,4	54,1
аҳолии деҳот	43,0	47,3
Минтақаҳо		
ш.Душанбе	55,0	55,3
ВМКБ	44,0	45,1
Вилояти Суғд	48,3	51,5
Вилояти Хатлон	43,5	48,9
НТҶ	46,3	49,3

ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ

Истеъмоли озуқаворӣ ба интихоб, таркиб, тайёр ва тақсим кардани озуқаворӣ дар оила мансуб аст. Ҳазмкунӣ қобилияти хӯрокро қабул карда, ба қувва табдил додани организми инсон мебошад. Барои истеъмоли озуқаворӣ парҳезгории дахлдорро донистан ва дар оила озуқавориро тақсим карда тавонистан зарур аст. Барои он, ки организм хӯрокро ҳазм карда тавонад, на танҳо вояи хӯроки хушсифат, балки муҳити барои саломатии инсон форам, инчунин барои нӯшидани об созгор, аз хизмати асосии тиббӣ баҳраманд будан, хӯрок пухта тавонистан ва усулҳои нигоҳдории озуқавориро донистан лозим аст. Нишондиҳандаи ниҳоии бехатарии озуқаворӣ вазъи таомхӯрии аҳолӣ мебошад.

4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳолӣ

Яке аз тарзҳои ошкоркунии ҳисоби истеъмоли килокалория бо озуқаворӣ ва хӯроки мукаммал таъмин набудани як аъзои хонавода дар як рӯз мебошад.

Дар соли 2024 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода 2594,27 килокалорияро нисбат ба 2781,89 килокалорияи соли 2023 дар як шабонарӯз ташкил кард, ки аз меъёри тавсиянамудаи Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ (дар як рӯз 2100 килокалория) андаке зиёд аст.

Дар соли 2024 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 170,04 килограммро ташкил медиҳад.

Умуман дар ҷумҳурӣ дар соли 2024 истеъмоли картошка ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ 43,87 кг, сабзавоту полизӣ 129,58 кг, шир ва маҳсулоти ширӣ 43,04 кг, гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ 24,88 кг, равғани растанӣ ва дигар равғанҳо 20,32 кг, тухм 176 дона, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 17,86 кг, меваҷот 36,94 кг-ро ташкил кардааст. Таносуби бештари хароҷоти хонаводаҳо барои хариди маҳсулоти хӯрокворӣ ба маҳсулоти нонӣ 32,1 фоиз рост меояд.

Графики 9: Сохтори арзиши маҷмӯи маҳсулоти озуқа дар моҳи декабри солҳои 2023-2024
(дар охири моҳ, ба ҳисоби фоиз, ба як нафар)

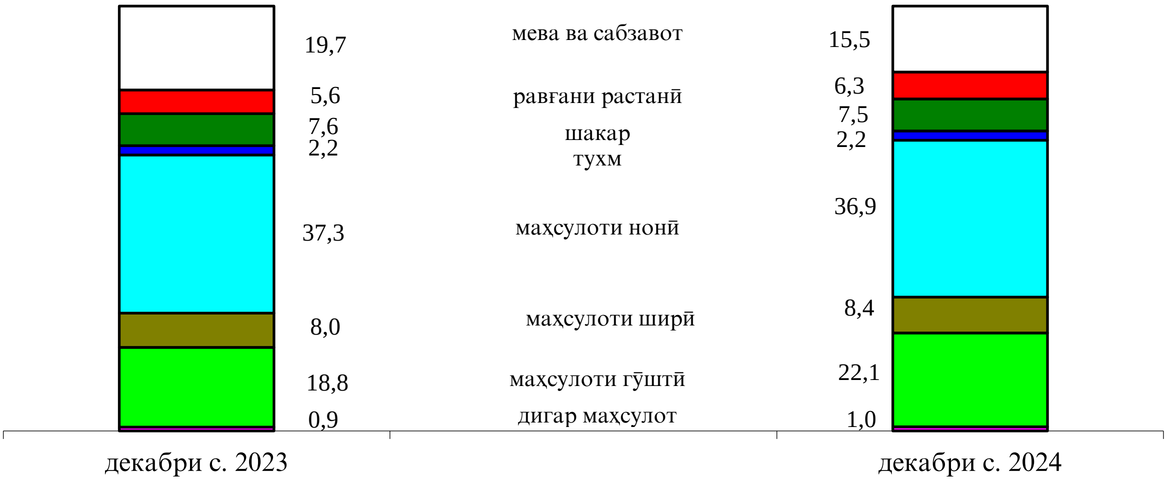

Дар бораи истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ дар хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замимаи 6 маълумоти муфассал оварда шудааст.

Ҷадвали 11: Таркиби моддаҳои ғизобахши маҳсулоти истеъмолшуда дар як шабонарӯз (бе пиво ва вино)

	Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:		Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	аз он ҷумла:	
		дар шаҳрҳо	дар деҳот		дар шаҳрҳо	дар деҳот
	с.2023			с.2024		
сафеда, грамм	67,49	73,26	63,83	72,52	82,55	66,44
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	21,26	23,77	19,67	22,35	25,11	20,68
равған, грамм	82,27	94,17	74,73	86,79	105,24	75,60
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	15,81	18,49	14,11	15,95	18,02	14,69
Карбогидридҳо, грамм	395,79	418,72	381,25	427,45	481,82	394,50
Калориянокии маҳсулоти истеъмолшуда, к/кал	2594,27	2816,60	2453,34	2781,89	3205,33	2525,28
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, к/кал	266,65	302,67	243,81	271,05	305,05	250,45

4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳолӣ вобаста нестанд

4.2.1. Беморӣ

Ҷадвали 12: Беморшавии аҳолӣ ба бемориҳои сирояткунанда

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2023				2024			
	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV
Ҳамагӣ	5250	7382	11886	8847	5642	6257	11967	8124
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	965	3825	8825	3736	884	2473	8642	2696
аз он ҷумла:								
исҳоли хунини бактериалӣ	14	16	35	50	8	13	55	24
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	955	352	776	2253	1839	683	947	2205
Бемории сил	939	1081	906	924	1078	1060	992	909
Брутселлёз	67	281	179	86	56	229	193	80
Бемориҳои паразитарӣ	8195	9832	10281	9699	8986	9879	11313	10455

Дар семоҳаи чоруми соли 2024 нисбат ба семоҳаи чоруми соли 2023 -юм камшавии ба бемориҳои сирояткунанда гирифтор шудани аҳолӣ 8,1 фоиз ба қайд гирифта шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 33,2 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ 27,1 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 бемориҳои паразитарӣ 7,8 фоиз зиёд шудааст.

Нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 бақайдгирии бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 27,8 фоиз, брутселлёз 7,0 фоиз, бемории сил 1,6 фоиз ва бемории исҳоли хунини бактериалӣ 48,0 фоиз кам шудаанд.

Ҷадвали 13: Ба бемориҳои сирояткунанда гирифтор шудани кӯдакони 0-14 сола

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2023				2024			
	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV
Ҳамагӣ	3072	4541	7905	6115	3378	3774	7868	5584
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	638	2874	6387	2648	598	1821	6135	1972
аз он ҷумла:								
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	852	290	699	2082	1628	616	871	2006
Бемории сил	46	52	43	71	58	63	44	42
Брутселлёз	4	59	25	15	10	51	44	12
Бемориҳои паразитарӣ	5179	6292	6914	6281	6095	6317	7178	6525

Дар семоҳаи чоруми соли 2024 нисбат ба семоҳаи чоруми соли 2023 бақайдгирии бемориҳои сирояткунанда дар кӯдакони синни то 14 сола 8,7 фоиз кам шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 35,3 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ дар кӯдакони синни то 14 сола 35,9 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба семоҳаи чоруми соли 2023 бақайдгирии бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 25,5 фоиз, брутселлёз 20,0 фоиз ва бемории сил 40,8 фоиз кам шудааст.

Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта бемориҳои паразитарӣ 3,9 фоиз зиёд шудааст.

4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) – 251,5 ҳазор[1] кӯдакони навзоди дар мӯҳлатҳои дар асоси қонун муайян кардашуда (бе назардошти сабти барқароркунии таваллудҳои солҳои пешин) ва 33,0 ҳазор шахсони фавтида, аз он ҷумла 1,9 ҳазор кӯдакони синни то 1 сола фавтидаро ба қайд гирифтаанд.

Коэффитсиенти умумии таваллуд ва коэффитсиенти умумии фавт аз рӯи баҳои пешакӣ мутаносибан ба 1000 нафар аҳолӣ 24,2 ва 3,2 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 14: Бақайдгирии таваллуд ва фавт дар мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) дар солҳои 2022-2024

	шумораи таваллуди ба қайд гирифташуда, ҳамагӣ дар мӯҳлати дар асоси қонун муайяншуда		*шумораи шахсони фавтидаи ба қайд гирифташуда*		*афзоиши табиии аҳолӣ*	
	нафар	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*	*нафар*	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*	*нафар*	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*
соли 2022						
семоҳаи 1	54723	99,6	8753	96,2	45970	100,2
семоҳаи 2	55426	114,2	7582	93,8	47844	118,2
семоҳаи 3	53790	110,0	7400	59,2	46390	127,4
семоҳаи 4	66717	105,2	7371	79,0	59346	109,7
дар як сол	230654	106,9	31106	79,7	199548	112,8
соли 2023						
семоҳаи 1	54078	98,8	9032	103,2	45046	98,0
семоҳаи 2	52752	95,2	7952	104,9	44800	93,6
семоҳаи 3	60113	111,8	7651	103,4	52462	113,1
семоҳаи 4	7297,6	109,4	7972	108,2	65004	109,5
дар як сол	239919	104,0	32607	104,8	207312	103,9
соли 2024						
семоҳаи 1	57097	105,6	8533	94,5	48564	107,8
семоҳаи 2	56646	107,4	8183	102,9	48463	108,2
семоҳаи 3	64600	107,5	8070	105,5	56530	107,8
семоҳаи 4	73210	100,3	8236	103,3	64974	100,0
дар як сол	251553	104,8	33022	101,3	218531	105,4

[1] Мувофиқи методологияи баҳисобгирии шумораи аҳолӣ ва дигар нишондиҳандаҳои демографӣ, таваллудҳои бақайдгирифташудаи дар давоми соли тақвимӣ ба инобат гирифта мешаванд

Графики 10: Коэффитсиенти умумии таваллуд ба 1000 нафар аҳолӣ дар сатҳи минтақаҳо

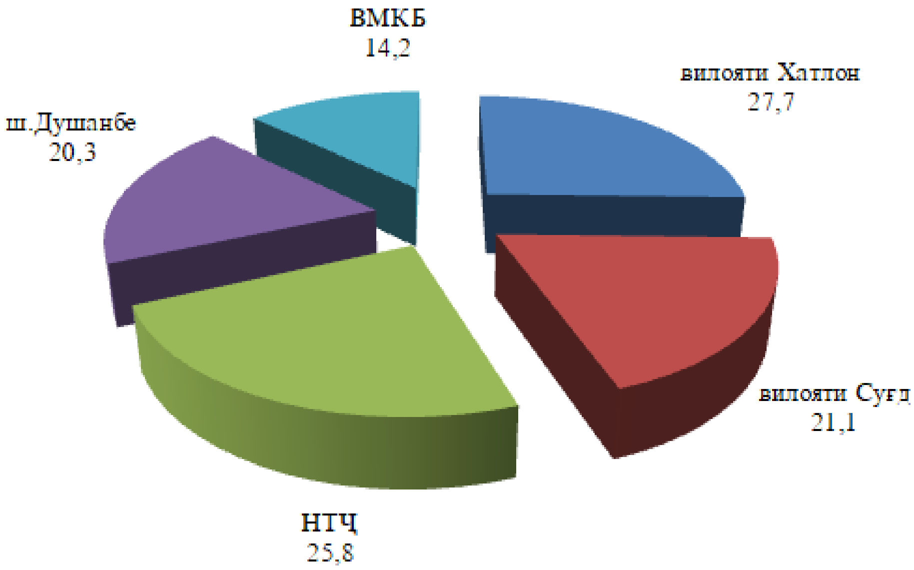

Графики 11: Коэффитсиенти умумии фавт ба 1000 нафар аҳолӣ дар сатҳи минтақаҳо

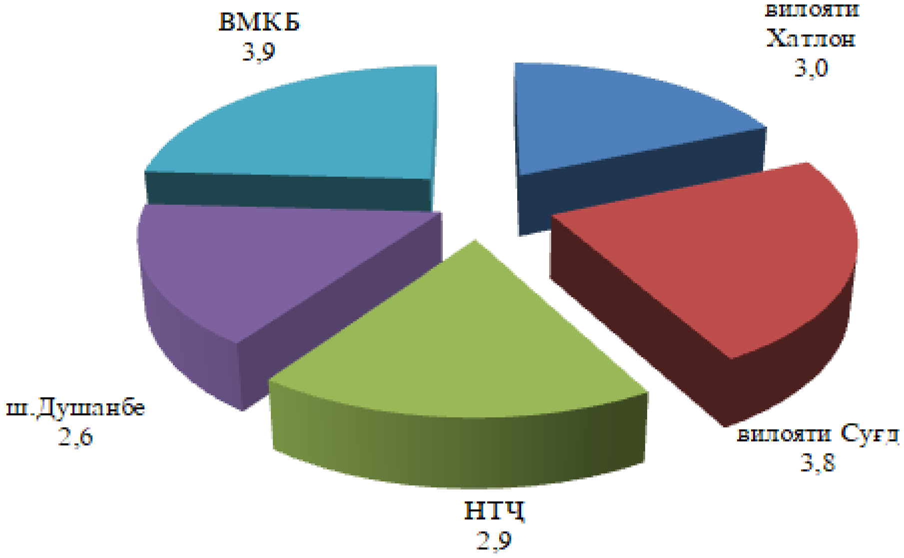

Дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 дар ҷумҳурӣ бақайдгирии таваллуд 4,8 фоиз зиёд шудааст. Зиёдшавии бақайдгирии таваллуд дар ҳамаи минтақаҳо мушоҳида шудааст. Дар вилояти Хатлон зиёдшавии бақайдгирии таваллуд 3,3 фоиз (103,5 ҳазор нафар), дар вилояти Суғд 3,7 фоиз (61,9 ҳазор нафар), дар шаҳри Душанбе 9,9 фоиз (25,5 ҳазор нафар), дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 7,0 фоиз (57,3 ҳазор нафар) ва дар ВМКБ 2,0 фоиз (3,3 ҳазор нафар) -ро ташкил намудааст.

Ҷадвали 15: Шумораи таваллуд, фавт ва афзоиши табиии аҳолӣ дар моҳҳои январ - декабри солҳои 2023 -2024

	шумораи таваллудҳои ба қайд гирифташудаи дар мӯҳлати дар асоси қонун муайян шуда		*шумораи шахсони фавтида*		*афзоиши табиии аҳолӣ*	
	2023	*2024*	*2023*	*2024*	*2023*	*2024*
	нафар					
Ҷумҳурӣ	**239919**	**251553**	**32607**	**33022**	**207312**	**218531**
аз он ҷумла:						
ВМКБ	3250	3316	970	910	2280	2406
Вилояти Суғд	59713	61929	10745	11033	48968	50896
Вилояти Хатлон	100223	103516	11423	11353	88800	92163
ш.Душанбе	23217	25521	3039	3321	20178	22200
НТҶ	53516	57271	6430	6405	47086	50866

Бақайдгирии шахсони фавтида дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-ум 1,3 фоиз зиёд шуда, 33,0 ҳазор нафарро ташкил дод. Камшавии бақайдгирии шахсони фавтида дар ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ мушоҳида шудааст, ба ғайр аз вилояти Суғд ва шаҳри Душанбе. Дар ВМКБ бақайдгирии шахсони фавтида – 6,2 фоиз кам шуда (0,9 ҳазор фавт), вилояти Хатлон – 0,6 фоиз (11,4 ҳазор фавт), дар ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ – 0,4 фоиз (6,4 ҳазор фавт). Дар вилояти Суғд бақайдгирии шахсони фавтида – 2,7 фоиз зиёд гардида (11,0 ҳазор фавт) ва дар шаҳри Душанбе - 9,3 фоиз (3,3 ҳазор фавт) -ро ташкил дод.

Афзоиши табиии аҳолӣ аз рӯи маълумоти пешакӣ дар моҳҳои январ - декабри соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 ба андозаи 5,4 фоиз зиёд шуда, 218,5 ҳазор нафар ё ба 1000 нафар аҳолӣ 21,0 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 16: Шумораи аҳолӣ

Бо назардошти шумораи таваллудшудагон, фавтидагон ва муҳоҷират шумораи аҳолӣ (аз рӯи ҳисобҳои пешакӣ) то 1 -уми январи соли 2025 ташкил дод:

	шумораи аҳолӣ ба 1.01. с.2025-ум, ҳазор нафар	*нисбат ба ҳамин давраи соли 2023, (бо фоиз)*
Ҷумҳури Тоҷикистон	10498,6	102,2
аз он ҷумла:		
ВМКБ	234,7	100,5
Вилояти Суғд	2966,0	101,7
Вилояти Хатлон	3785,4	102,4
ш.Душанбе	1266,7	102,1
НТҶ	2245,8	102,6

МЕТОДОЛОГИЯ

1. Методологияи таҳлили бехатарии озуқаворӣ

«Бехатарии озуқаворӣ ва ғизо ҳамон вақт таъмин ҳисобида мешаванд, ки агар озуқавории мувофиқ (аз нуқтаи назари миқдор, сифат, бехатар будан, аз ҷиҳати иҷтимоию фарҳангӣ маъқул), ***мавҷуд*** ва ***дастрас*** бошад ва ҳамаи шахсон ***ҳамавақт*** барои таъмини ҳаёти фаъол ва солим чунин озуқавориро қаноатмандона ***истеъмол ва ҳазм*** кунанд».

Мавҷуд будан: бехатар ва кофӣ будани озуқаворӣ аз ҷиҳати миқдор ва сифат

Дастрас будан: ҳамаи хонаводаҳо ва ҳамаи аъзои онҳо барои харидории миқдори зарурии озуқаворӣ (аз ҳисоби истеҳсолот, харид ва ёрӣ) ба қадри кофӣ захира доранд;

Истеъмолот ва ҳазм донистани ҳолати саломатӣ ва шароити тозагӣ (санитарӣ) барои он зарур аст, ки организми инсон озуқавориро истеъмол ва ҳазм карда тавонад.

Устуворӣ доимо мавҷуд ва дастрас будани ғизо, истеъмол ва ҳазм кардани хӯрокворӣ мебошад. Агар озуқаворӣ мунтазам дастрас набошад, баъзе шахсон аз норасоии доимӣ ё муваққатии озуқаворӣ азият мекашанд.

Барои фаҳмо шудан, ҳамаи чор ҷиҳати бехатарии озуқаворӣ ва ғизо дар расми зер оварда шудааст:

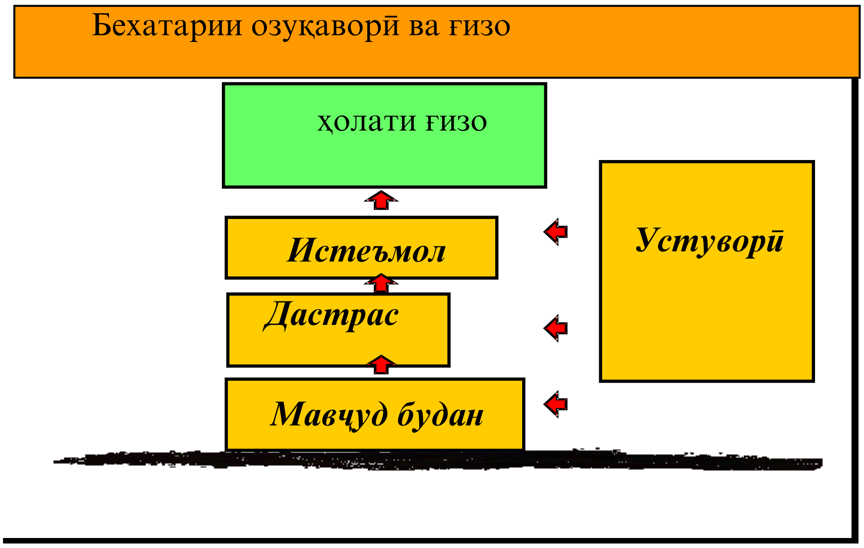

Барои хонаводаҳо ва шахсони ҷудогона, ки дар ҷамъият зиндагӣ мекунанд, барои таъмини бехатарии озуқаворӣ мавҷуд будани чор самт зарур аст. Ин самтҳо бояд якбора дар ҳамаи сатҳи хонавода ва шаҳрванди ҷудогона (**сатҳи хурд**) то сатҳи ҷамоат (шаҳрак, ноҳия, вилоят), ки онҳо ба **сатҳи миёна дохил** мебошанд, то сатҳи миллӣ ё умумиҷаҳонӣ яъне, **сатҳи калон,** таъмин бошанд.

Барои мақсадҳои мониторинги бехатарии озуқаворӣ нишондиҳандаи хеле муҳимро (мувофиқ) интихоб намудан ва онро мунтазам чен кардан зарур аст.

Усули тартиб додани тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи намудҳои хӯрокворӣ (асосӣ):

Тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, асосӣ тартиб дода шудааст.

Ҳангоми тартиб додани тарози озуқаворӣ нишондиҳандаи маҳсулоти захира аз тарози соли гузашта гирифта шудааст, яъне захираи охири соли гузашта, захираи то 1 январи соли ҷорӣ шуда метавонад. Оид ба воридоту содироти маҳсулот маълумотҳои расмӣ, аз рӯи истеҳсолот - маълумотҳои таъҷилӣ (пешакӣ) истифода бурда шудаанд.

Бо назардошти масоҳати киштшуда бо зироатҳои кишоварзӣ ва бо истифодаи масрафи аслии 1 гектар кишт, хароҷоти тухмӣ муайян карда шудааст. Ҳисобу китоб талофот дар асоси меъёрҳои муқарраршудаи расмӣ амалӣ карда мешавад.

Барои муайян намудани сарфи тухм барои чӯҷабарорӣ, миқдори аслии чӯҷаҳо ва маводи меъёрӣ оид ба чӯҷабарорӣ аз шумораи тухми гузошташуда ба ҳисоб гирифта шудаанд.

Озуқаворӣ, ки аҳолӣ истеъмол мекунад, инчунин хароҷоти хӯроки чорво дар асоси маълумотҳои тадқиқоти буҷети 3000 хонавода ҳисоб карда шудааст. Дар мавриди ҳисоби истеъмоли гӯшт аз тарафи аҳолӣ низ миқдори гӯште, ки барои риояи анъанаҳои миллӣ (дар вақти маросимҳои дафн, тӯй, маросимҳои динӣ-идҳои мазҳабӣ, миллӣ ва ғайра) сарф карда шудаанд, ба назар гирифта шудааст.

Тафсирот

Шахсони 16-сола ва калонсолтар, ки дар давраи тадқиқот (таҳлилшаванда) машғулият (машғулияти даромаднок) надоштанд; дар ҷустуҷӯи кор буданд, яъне ба Хадамоти давлатии шуғли аҳолӣ муроҷиат кардаанд, ё дигар усули корёбиро истифода бурдаанд; тайёр буданд ба кор шурӯъ кунанд, ***бекор*** ҳисобида мешаванд.

Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ (ММД) - нишондиҳандаи маҷмӯи фаъолияти иқтисодии мамлакат мебошад. ММД бо нархҳои асосию бозорӣ (ММД-и номиналӣ) ва бо нархҳои муқоисавӣ (ММД ҳақиқӣ) ҳисоб карда мешавад.

Нишондиҳандаи кӯтоҳмухлати рушди иқтисодиёт – нишондиҳандаи пешакии фаъолияти иқтисодиест, ки дар асоси нишондиҳандаҳои пешакии ҳармоҳаи соҳаҳои иқтисодиёт ташаккул ёфта, рушди иқтисодиётро дар давраи муайян дарҷ менамояд.

Индекси нархҳои истеъмолии молҳо ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ (ИНИ) тағйироти сатҳи умумии нархи молҳо ва хизматрасониро тавсиф мекунад. Индекс ченаки арзиши маҷмӯи ҳақиқии молҳо ва хизматрасонӣ дар давраи ҷорӣ нисбат ба арзиши он дар давраи асосӣ мебошад.

Музди миёнаи меҳнати номиналии ҳармоҳа бо роҳи тақсимкунии фонди аслии ҳисоб кардашудаи музди меҳнати кормандони ҳайати рӯйхат ва дуҷоякорон ба шуморае, ки барои ҳисоб кардани музди миёнаи кор қабул шудааст ва ба шумораи моҳҳои давраи ҳисобот қабул шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Калориянокии хӯрок ба ҳар нафар аҳолӣ дар як шабонарӯз. Ғизонокии озуқаи истеъмолкардаи ҳар нафар узви хонавода, инчунин таркибҳои кимиёвии он (сафедаҳою равған) мебошад.

Сатҳи бекории расмӣ аз рӯи таносуби шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда ва шумораи аҳолии дар иқтисодиёт фаъол, ба ҳисоби фоиз ҳисоб карда мешавад.

Ихтисораҳои истифодашуда:

ММД	Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ
НТҶ	Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ
ВМКБ	Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ИНИ	Индекси нархҳои истеъмолӣ
НКРИ	Нишондиҳандаҳои кутоҳмӯҳлати рушди иқтисодиёт

Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу хаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи чоруми соли 2024

Хулосаи обу ҳавосанҷӣ

Октябр. Моҳи октябри соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-3º баланд ба қайд гирифта шуд. Дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ 15+19º гарм, дар ноҳияҳои кӯҳии вилояти Суғд 5+9º гарм, ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ ва ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 8+13º (дар ноҳияи Дарвоз +17º гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 0+3º гармӣ мушоҳида гардид.

Ҳавои нисбатан гарм дар панҷрӯзаи аввали моҳ ба қайд гирифта шуда, дар бештари ноҳияҳои водигӣ то 31+36º гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 20+25º гарм мушоҳида гардид. Нишондиҳандаҳои нисбатан пасти ҳарорати ҳаво дар водиҳо аз 23 то 31 октябр ба қайд гирифта шуда буд, ки дар ин давра ҳарорати ҳаво дар водиҳо то 15+20º гармӣ қарор гирифта буд.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардида, дар вилояти Хатлон 133-307 фоиз (Ганҷина 401 фоиз, Панҷи Поён 450 фоиз), вилояти Суғд 120-238 фоиз, дар ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 134-272 фоиз, дар ғарби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 152-260 фоиз ва шарқи ВМКБ 104-289 фоизро ташкил намуд.

Рӯзҳои 6-7, 21-24 октябр дар баъзе минтақаҳои вилояти Хатлон ва НТҶ чангу ғубор ба қайд гирифта шуд. Рӯзҳои 2, 4, 5, 12-16 ва 25-26 октябр дар минтақаҳои алоҳидаи НТҶ, вилоятиҳои Хатлон, Суғд ва ВМКБ шиддатёбии вазиши шамол бо суръати то 15-21м/с ба қайд гирифта шуд.

Рӯзҳои 6-7, 10 ва 24 октябр дар вилояти Хатлон ва НТҶ раъду барқ ба амал омада буд.

Рӯзҳои 16, 23-24, 26-31 октябр дар баъзе ноҳияҳои вилояти Хатлон, Суғд ва НТҶ фаромадани тормеғ мушоҳида гардид.

Ноябр. Моҳи ноябри соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар қисми зиёди ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-3º баланд ба қайд гирифта шуда, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳӣ 9+14º гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 2+7º гарм ва дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) 7-12º хунукиро ташкил намуд.

Ҳавои нисбатан гарм дар панҷрӯзаи аввали моҳ (2-5 ноябр) мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳои вилояти Хатлон ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ то 25+31º гарм, дар минтақаҳои кӯҳӣ то 16+22º гарм, дар шарқи ВМКБ бошад то 7+12º гарм мушоҳида шуд. Дар ин давра ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво низ аз нишондиҳандаҳои муқаррарӣ то 6-11º баландтар арзёбӣ гардид.

Пастшавии кӯтоҳмуддати ҳарорати ҳаво рӯзи 7 ноябр бо сабаби воридшавии анбӯҳи ҳавои сард мушоҳида шуд, ки ҳарорати ҳаво дар водиҳо то 6-11º паст шуд.

Миқдори моҳонаи боришот дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ зиёд мушоҳида гардида, дар ноҳияҳои водӣ-доманакӯҳии вилояти Хатлон 78-189 фоиз (бо истисно аз м.Ганҷина 221 фоиз, н.Фархор 214 мм ва Панҷи поён 236мм), дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 106-281 фоиз (дар н.Сангвор 303 фоиз ва н.Лахш 422 фоиз), дар вилояти Суғд 190-267 фоиз (м.Деҳавз 410 фоиз, м.Мадрушкат 411 фоиз ва ш.Истаравшан 510 фоиз), Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 92-359 фоиз (дар ш.Хоруғ 440 фоиз ва н.Ишкошим 642 фоиз)-ро ташкил намуд.

Рӯзҳои 6-7 ноябр дар баъзе минтақаҳои вилояти Хатлон чангу ғубор ба қайд гирифта шуд.

Рӯзҳои 5-7, 13-14 ва 28-29 ноябр дар ноҳияҳои алоҳидаи вилоятҳои Хатлон, Суғд, ноҳияҳои алоҳидаи НТҶ ва рӯзи 7 ноябр дар ноҳияҳои алоҳидаи ВМКБ шиддатёбии вазиши шамол бо суръати то 18-24 м/с ба қайд гирифта шуд.

Рӯзи 7-8,15-17, 20-22 ва 30 ноябр дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Суғд, Хатлон ва ноҳияҳои алоҳидаи НТҶ тормеғ ба қайд гирифта шуд.

Декабр. Моҳи декабри соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои хунук мушоҳида гардид. Давоми моҳ дар бештари ниҳияҳои ҷумҳурӣ нисбат ба соли гузашта 3-8º хунук, дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон бошад, то 13-16º хунуктар мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳавои моҳи декабри соли 2024 дар бештари ниҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ то 1-4º паст, дар баъзе ноҳияҳо дар ҳудуди меъёри иқлимӣ мушоҳида гардид (меъёр дар водиҳои ҷумҳурӣ 2-7º гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ -2+3º (н.Лахш, м.Деҳавз ва н.Ишкошим то -5º хунук), дар минтақаҳои шарқии ВМКБ 14-16º хунук (дар мавзеи Булункӯл то -20º хунук).

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар водиҳо 1+4º гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ аз +2º гарм то -5º хунук (м.Деҳавз -9º хунук, н.Лахш -7º хунук, н.Ишкошим -6º хунук) дар минтақаҳои шарқии ВМКБ 17-23º хунук ба қайд гирифа шуд.

Ҳавои нисбатан гарм рӯзҳои 4-5, 13, 25-26 ва 28-31 декабр мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар ин давра дар баъзе ноҳияҳои водибуда то 13+16º гарм шуд.

Сардшавии назарраси ҳаво дар водиҳои ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ рӯзҳои 8-9 ва 16 декабр, дар вилояти Хатлон рӯзҳои 6, 16-18 ва 21-25 декабр то -1+4º ба қайд гирифта шуд. Дар водиҳои вилояти Суғд ҳарорати рӯзонаи ҳаво рӯзҳои 6-12, 16-17, 20 декабр то -2+3º -ро ташкил намуд. Ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво дар ин давра аз меъёри иқлимӣ то 5-8º паст гардид.

Бо сабаби воридшавии анбӯҳи ҳавои сарду намнок ва пастшавии ҳарорати ҳаво рӯзҳои 8 ва 15 декабр дар ноҳияҳои водибудаи вилоятҳои Хатлон ва Суғд боришоти борон бо гузариш ба барф ва дар водиҳои ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ бошад боришоти барф мушоҳида гардид.

Миқдори моҳонаи боришоти атмосферӣ дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ кам мушоҳида гардид: дар ноҳияҳои водию-доманакӯҳии вилояти Хатлон 57-108 фоиз (Ганҷина 204 фоиз) (меъёр дар водиҳо 22-66мм, доманакӯҳҳо 77-92 мм), дар Ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ 28-61 фоиз (меъёр дар водиҳо 57-66, ноҳияҳои кӯҳӣ 55-142мм), дар вилояти Суғд 4-81 фоиз (меъёр дар водиҳо 16-38мм, ноҳияҳои кӯҳӣ 10-22 мм), дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 4-78 фоиз (меъёр дар ғарби ВМКБ 6-52 мм, шарқ ВМКБ 3-13мм).

Рӯзҳои 14-15 декабр дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Хатлон ва НТҶ чангу ғубор амал омада буд.

Рӯзҳои 15, 17 ва 19-20 декабр дар ноҳияҳои тобеъи ҷумҳурӣ ва вилоятҳои Суғду Хатлон шиддатнокии вазиши шамол бо суръати 15-20 м/с мушоҳида гардид.

Шарҳи ҳолати оби дарёҳо ва обамборҳо

Октябр. Давоми моҳи октябри соли ҷорӣ дар ҳавзаи дарёҳои ҷумҳурӣ пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуда, дар ҳавзаи дарёи Кофарниҳон бошад, дар даҳрӯзаи сеюми моҳ баландшавии сатҳи об мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Исфара 83 фоиз, Вахш 94-103 фоиз, Панҷ 105-112 фоиз, Кофарниҳон 162 фоиз, Зарафшон 130-135 фоиз дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд мушоҳида гардида, обнокӣ дар ҳавзаи дарёҳои Варзоб 84 фоиз ва Қаратоғ 87 фоиз -ро ташкил намуда, аз меъёр кам қайд гирифта шуд.

Ҳаҷми оби Обанбори Норак дар давоми моҳ 45 млн. м^3 кам гардида, санаи 31 октябри соли ҷорӣ 10525 млн. м^3–ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 122 млн.м^3 зиёд мебошад.

Ҳаҷми оби Обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 832 млн.м^3 зиёд гардида, санаи 31 октябри соли равон 2538 млн.м^3 -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 380 млн.м^3 зиёд мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ дар моҳи октябри соли ҷорӣ 87 фоизро ташкил дода, нисбати ҳамин давраи соли гузашта (соли 2023-юм 85 фоиз) 2 фоиз баланд ба қайд гирифта шуд.

Ноябр. Давоми моҳи ноябри соли ҷорӣ дар ҳавзаи дарёҳои ҷумҳурӣ пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд. Дар даҳрӯзаи дуюми моҳ бошад, дар натиҷаи боришоти борон сатҳи оби дарёҳои Кофарниҳон, Ёхсӯ ва Қизилсӯ (ҷанубӣ) баланд шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (95-121 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Вахш дар ҳадди меъёр зиёд (103-109 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (128-209 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Зарафшон дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (102-136 фоиз) ба қайд гирифта шуд. Обнокии дарёи Исфара дар ҳадди меъёр зиёд (97 фоиз), дар дарёи Қаратоғ бошад аз меъёр зиёд (142 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 797 млн.м^3 зиёд гардида, санаи 30 ноябри соли равон 3335 млн.м^3 –ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 705 млн.м^3 зиёд мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Норак дар давоми моҳ 211 млн. м^3 кам гардида, санаи 30 ноябри соли ҷорӣ 10314 млн. м^3–ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 368 млн.м^3 зиёд мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ дар моҳи ноябри соли ҷорӣ дар умум 91 фоиз ба қайд гирифта шуда, баробар ба ҳамин давраи соли 2023 арзёбӣ гардид.

Декабр. Давоми моҳи декабри соли ҷорӣ дар ҳавзаи дарёҳои ҷумҳурӣ пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ аз меъёр зиёд (123-137 фоиз) дар дарёи Қизилсӯ (ҷанубӣ) аз меъёр кам (89 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Вахш аз меъёр кам (82 - 89 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Кофарниҳон аз меъёр зиёд (153 фоиз), дар ҳавзаи дарёҳои Зарафшон аз меъёр зиёд (126-129 фоиз), дар дарёи Қаратоғ аз меъёр зиёд (133 фоиз) ва обнокии дарёи Исфара дар ҳадди меъёр зиёд (110 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҳаҷми оби обанбори Норак дар давоми моҳ 1031 млн. м^3 кам гардида, санаи 31 декабри соли 2024-ум, 9283 млн. м^3 -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 291 млн.м^3 зиёд мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 34 млн.м^3 кам гардида, санаи 31 декабри соли 2024-ум, 3301 млн.м^3 -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 304 млн.м^3 зиёд мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ дар умум моҳи декабри соли ҷорӣ 84 фоизро ташкил намуда, нисбати ҳамин давраи соли гузашта (соли 2023 -юм 83 фоиз) 1 фоиз баланд арзёбӣ гардид.

Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2023	семоҳ.I с.2024	семоҳ. II с.2024	семоҳ. III с.2024	семоҳ. IV с.2024[1]	Сенарияи индустриалӣ		
									2020	2025	2030
Шумораи аҳолӣ (дар охири сол)	ҳаз.нафар	8551,2	9716,8	10288,3	10335,4	10382,1	10382,1	10498,6	9500	10490	11580
Суръати афзоиши воқеии ММД ба ҳисоби миёна дар як сол*	%	6,0	4,4	8,3	8,2	8,2	8,4	8,4	6,7	6,9	7,8
											6-7
ММД ба ҳар нафар аҳолӣ	сомонӣ	5727,8	8922,2	13039,2	-	-	-	14775,6	8430	12297	17754
Маҷмӯи пасандозҳои дохилӣ нисбат ба ММД	%	13,0	21,7	-	-	-	-	-	22	26	28
Ҳиссаи маблағгузориҳои хусусӣ дар ММД	%	4,6	3,8	4,2	4,6	4,8	-	-	10	15	18
Ҳиссаи соҳаи саноат дар ММД	%	13,3	23,1	22,4	20,1	18,0	17,4	16,7	12,5-13,2	16	20-20,5
аз он ҷумла:											
-соҳаи истихроҷ	%	1,7	2,8	4,1	4,7	4,5	4,8	4,6	11-12	11-11,5	9-10
-соҳаи коркард	%	8,7	15,6	14,6	10,0	8,9	8,2	8,4	72-74	74-75	76-75,5
-истеҳсол ва тақсимоти газ, об ва энергия	%	2,9	4,7	3,7	5,4	4,6	4,2	3,9	15-16	14,0-14,5	14-14,5
Ҳиссаи соҳаи кишоварзӣ дар ММД	%	22,0	22,7	22,9	6,7	16,0	24,6	22,8	21	20,1	19-19,5
Ҳиссаи соҳаи хизматрасонӣ дар ММД (бе сохтмон)	%	41,0	34,6	33,6	51,4	46,4	39,6	42,8	37-37,5	34-34,2	28,5-29,5
Андозҳои холиси ғайримустақим дар ММД	%	12,6	9,0	9,9	13,0	11,1	10,3	9,4	12,6	12,5	12,5
Истеҳсоли нерӯи барқ, ҳамагӣ	млрд.кВт. соат	17,1	19,8	21,9	5,3	5,1	6,8	5,2	26,2	37,5	40,7
Истеҳсоли нерӯи барқ дар НБО	млрд.кВт. соат	16,8	18,1	20,6	4,6	4,8	6,7	4,5	24,5	34,4	37,6
Истеҳсоли нерӯи барқ ба ҳар нафар аҳолӣ	ҳаз.кВт. с/наф	2,0	2,0	2,2	0,5	0,5	0,7	0,5	2,78	3,64	3,67

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2023	семоҳ.I с.2024	семоҳ. II с.2024	семоҳ. III с.2024	семоҳ. IV с.2024[1]	Сенарияи индустриалӣ		
									2020	2025	2030
Афзоиши ҳаҷми истеҳсоли саноатӣ (нисбат ба соли 2023)	%	111,3	108,8	112,0	108,0	108,3	114,2	122,9	160	260	400
Истихроҷи нафт	ҳаз.тонна	24,6	24,5	18,0	3,7	3,8	4,3	4,4	25,0	30,0	36,0
Истихроҷи газ	ҳаз.$м^3$	4102	678,0	390,4	77,0	77,7	94,7	113,0	4600	5000	6000
Истихроҷи ангишт	млн.тонна	1,0	2,0	2,1	0,2	0,7	1,0	0,6	4,05	6,9	10,3
Гардиши бор	млрд.т.км	6,0	7,6	12,1	2,7	3,1	3,9	4,4	7,9	9,2	12,3
Мусофиргардиш	млрд.мус.км	9,2	8,0	11,6	3,1	3,6	3,4	3,4	13,2	15,5	20,6
Дарозумрии чашмдошт ҳангоми таваллуд,	сол	73,6	х	76,5	х	х	х	х	75,7	77,8	80,0
аз ҷумла:											
- мардон		71,8	х	75,2	х	х	х	х	73,8	75,9	78,0
-занон		75,6	х	78,2	х	х	х	х	77,7	80,0	82,2
Ҳиссаи шахсони дорои таҳсилоти касбӣ дар байни аҳолии ба кор машғул,	%	26	24,7**	24,7**	х	х	х	х	на кам аз 30	на кам аз 50	на кам аз 60
аз ҷумла дар байни занон		20	22,5**	22,5**	х	х	х	х	на кам аз 24	на кам аз 40	на кам аз 50
Афзоиши музди меҳнати воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	1,8	-3,9	10,3	х	х	х	х	5		
Таносуби музди меҳнати занон бо музди меҳнати мардон	%	61,1	66,7	64,0	х	х	х	х	65	70	75
Фарогирии кӯдакони аз 3 то 6 сола ба муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ	% ба гурӯҳи синну сол	9,1	9,6[1]	х	х	х	х	х	30	40	50
Ҳисоби миёнаи солҳои хониш дар мактаб	сол	9,6	х	х	х	х	х	х	10	11	12

Номгӯи индикаторҳо	**Воҳиди ченак**	**2015**	**2020**	**2023**	**семоҳ.I с.2024**	**семох. II с.2024**	**семох. III с.2024**	**семох. IV с.2024[1]**	**Сенарияи индустриалӣ**		
									2020	**2025**	**2030**
Хароҷотҳои умумӣ ба соҳаи илм[4]	% нисбат ба ММД	0,15	0,09	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	на кам аз 0,8	на кам аз 1,2	на кам аз 1,5
Афзоиши нафақаҳои воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	-6,3	-2,5[1]	x	x	x	x	x	6		
Сатҳи таъминот бо манзил	$м^2$/нафар	10,7	x	x	x	x	x	x	13	15	17
Сатҳи камбизоатӣ	%	31	x	x	x	x	x	x	20	18	15
Сатҳи фақри шадид	%	15,7	x	x	x	x	x	x	-	-	0
Индекси нобаробарии гендерӣ	раддабандӣ	мавқеи 69 дар байни 155 кишвар	x	x	x	x	x	x	на поён аз мавқеи 60	на поён аз мавқеи 55	на поён аз мавқеи 50
Индекси рушди гендерӣ	гурӯҳ	гурӯҳи 3-юм дар сатҳи рушд	x	x	x	x	x	x	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд
Ҳиссаи шуғл дар бахши ғайрирасмӣ	%	40	15,7[3]	15,7[3]	x	x	x	15,7[3]	37	35	30

*) *нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодиёт (НКРИ)*

**) *маълумотҳои барӯихатгирии аҳолӣ 2020*

1) *маълумотҳои пешакӣ*

2) *таҳқиқоти қувваи корӣ-2009*

3) *таҳқиқоти қувваи корӣ-2016*

4) *маълумотҳои дар семоҳа овардашуда аз рӯи ҷамъбасти семоҳа*

Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

	семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2022	**2023**	**2024**	**2022**	**2023**	**2024**	**2022**	**2023**	**2024**	**2022**	**2023**	**2024**
	Картошка											
ВМКБ	-	-	-	-	7,00	5,00	5,18	6,05	5,60	4,86	5,60	5,40
Вилояти Суғд	1,60	2,07	1,53	3,15	3,38	1,87	2,13	2,74	2,52	2,03	2,34	1,85
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,32	2,50	3,00	2,26	3,00	4,00	2,27	3,00	4,23
НТҶ	-	2,20	-	2,36	2,33	2,34	2,45	2,22	2,66	2,37	2,38	2,47
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,60	2,18	1,53	2,89	2,98	2,93	2,28	2,92	3,13	2,19	2,57	2,76
	Шир											
ВМКБ	-	-	-	8,67	8,14	10,00	8,56	8,82	7,85	8,95	11,2	9,63
Вилояти Суғд	3,27	3,33	3,86	2,58	2,93	4,51	2,54	3,22	4,24	2,52	3,37	4,25
Вилояти Хатлон	2,08	4,96	3,28	2,57	3,00	4,00	3,58	3,00	2,80	3,67	3,00	3,00
НТҶ	4,30	3,14	4,12	4,24	5,52	4,30	4,24	5,16	5,15	3,76	5,19	4,99
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,24	3,34	4,04	3,58	4,06	4,29	3,48	4,24	4,56	3,32	3,42	4,51
	Гандум											
ВМКБ	-	-	-	-	-	-	6,77	6,04	5,75	6,67	5,82	6,26
Вилояти Суғд	3,44	3,36	2,60	3,62	3,94	1,45	3,50	3,29	2,10	3,20	2,50	2,72
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,96	2,50	4,00	2,83	2,50	4,00	3,02	2,50	4,00
НТҶ	3,92	-	1,79	2,48	2,00	2,63	2,66	2,71	2,36	2,58	2,76	2,45
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,53	3,36	1,89	2,17	2,82	3,80	3,22	2,76	3,77	3,08	2,56	3,73

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмолӣ аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2022 - 2024 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Картошка															
ш. Душанбе	4,92	5,19	4,93	3,85	4,40	4,80	3,67	5,70	5,25	4,22	5,77	4,78	3,95	4,90	4,76
Вилояти Суғд	3,48	4,85	4,85	3,28	4,84	4,33	4,29	5,21	6,01	3,07	4,88	4,66	3,29	4,47	3,84
Вилояти Хатлон	3,68	5,48	4,54	3,62	5,01	4,97	3,26	5,76	4,44	4,00	6,48	4,34	3,82	4,65	4,73
ВМКБ	4,82	6,34	5,50	4,50	6,11	4,62	4,82	6,50	5,60	5,08	7,28	5,57	4,97	5,48	5,32
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,97	5,47	4,96	3,85	5,09	4,85	4,01	5,79	5,40	4,09	6,10	4,84	3,98	4,88	4,66
Шир															
ш. Душанбе	6,15	6,89	7,34	6,13	7,83	8,10	6,17	6,50	7,17	5,87	6,00	6,80	6,43	7,23	7,28
Вилояти Суғд	4,38	5,57	5,91	4,15	5,54	5,60	4,36	5,75	6,01	4,46	5,52	6,01	4,53	5,47	6,01
Вилояти Хатлон	4,89	5,66	5,94	4,67	6,11	5,90	4,85	5,57	5,89	4,63	5,56	5,77	5,39	5,40	6,17
ВМКБ	7,12	8,56	8,07	6,86	8,64	8,89	7,13	7,80	7,79	7,36	7,80	7,79	7,62	10,00	7,79
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	5,63	6,67	6,81	5,24	7,03	7,12	5,63	6,40	6,72	5,58	6,22	6,59	5,99	7,03	6,81
Орди навъи якум															
ш. Душанбе	6,15	5,34	5,57	5,57	5,20	6,87	6,70	5,05	6,19	6,48	5,24	5,55	5,84	5,86	5,57
Вилояти Суғд	6,09	4,93	5,18	5,36	5,09	8,41	6,77	4,14	7,18	6,42	4,73	5,15	5,82	5,76	5,18
Вилояти Хатлон	6,46	5,27	5,37	5,65	5,26	5,82	6,97	4,97	5,43	6,94	4,87	5,32	6,28	5,99	5,37
ВМКБ	6,66	6,04	5,75	5,92	6,47	6,07	6,55	5,26	5,69	7,18	6,05	5,73	6,99	6,36	5,75
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	6,34	5,40	5,47	5,63	5,51	6,81	6,75	4,86	6,12	6,75	5,22	5,44	6,23	5,99	5,47
Гандум															
ш. Душанбе	5,21	5,13	5,01	5,30	5,30	4,50	5,28	5,16	5,01	5,33	5,03	5,00	5,30	5,04	5,00
Вилояти Суғд	4,77	4,59	4,02	4,74	4,71	4,25	4,68	4,64	4,25	4,92	4,88	3,78	4,86	4,12	3,75
Вилояти Хатлон	4,47	4,43	3,53	4,50	4,67	4,24	4,32	4,29	3,93	4,76	4,48	3,38	4,74	4,26	3,17
ВМКБ	6,14	5,99	5,00	6,14	6,21	4,90	5,99	5,88	5,02	6,25	5,86	5,01	6,52	6,00	5,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	5,15	5,07	4,39	5,17	5,22	4,48	5,07	4,99	4,55	5,31	5,22	4,29	5,38	4,86	4,23
Биринҷ															
ш. Душанбе	8,47	14,93	19,20	10,65	13,35	17,00	8,43	14,10	20,05	8,60	14,78	19,78	9,80	17,50	20,11
Вилояти Суғд	9,77	14,56	17,36	11,27	12,53	16,62	9,76	15,26	21,30	9,75	14,57	19,51	9,00	15,87	21,21
Вилояти Хатлон	9,03	14,02	13,80	10,42	12,87	13,99	8,63	13,10	18,58	9,16	14,15	18,34	10,81	15,96	18,03
ВМКБ	15,25	18,04	18,29	14,16	20,80	17,56	14,75	16,90	17,35	14,99	17,45	18,86	14,69	17,00	18,50
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,62	15,39	17,16	11,35	14,88	16,29	10,39	14,84	19,32	10,62	15,24	19,12	11,09	16,61	19,46
Шакар															
ш. Душанбе	10,13	11,16	11,58	9,42	9,37	11,50	10,65	11,50	11,60	10,67	11,50	11,80	9,80	12,27	11,43
Вилояти Суғд	10,88	11,63	11,63	10,36	10,04	11,88	11,94	12,34	11,94	11,03	11,97	11,72	10,19	12,15	10,99
Вилояти Хатлон	10,08	11,40	11,57	9,20	9,11	12,36	10,97	11,70	11,52	10,22	11,89	11,42	9,91	12,91	10,97
ВМКБ	11,58	12,17	12,22	10,69	11,44	12,81	12,05	12,22	12,81	11,99	12,34	11,48	11,60	12,67	11,78
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,67	11,90	11,75	9,91	9,99	12,14	11,40	13,19	11,97	10,98	11,93	11,61	10,38	12,50	11,29

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Пиёз															
ш.Душанбе	3,47	3,66	2,53	2,70	5,30	2,30	3,20	3,20	2,03	4,03	3,10	2,37	3,97	3,03	2,80
Вилояти Суғд	3,21	4,08	2,22	2,50	7,91	2,33	3,25	3,04	2,26	3,67	2,87	2,10	3,43	2,51	2,20
Вилояти Хатлон	3,36	4,33	2,53	2,69	8,10	2,85	2,86	3,26	1,86	4,02	3,17	2,68	3,87	2,80	2,72
ВМКБ	4,72	6,12	3,88	3,87	10,79	4,29	4,25	4,78	3,23	5,41	4,63	3,60	5,35	4,28	4,40
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,69	4,55	2,79	2,94	8,03	3,09	3,33	3,57	2,35	4,28	3,44	2,69	4,16	3,16	3,03
Равғани пахта															
ш.Душанбе	21,62	16,12	14,07	21,20	18,37	13,60	23,67	15,50	13,60	22,60	16,10	13,90	19,02	14,50	15,17
Вилояти Суғд	20,62	14,64	11,82	20,59	17,48	10,34	22,40	13,97	10,69	20,89	14,03	12,59	18,37	13,09	13,66
Вилояти Хатлон	20,77	15,52	14,03	21,55	18,56	12,81	21,66	14,51	13,42	20,81	14,88	14,60	19,05	14,11	15,30
ВМКБ	25,35	20,99	19,91	24,76	23,08	20,32	25,91	20,56	19,64	26,87	20,05	20,74	26,28	20,27	18,94
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	22,24	16,82	14,96	22,03	19,37	14,27	23,41	16,13	14,34	22,79	16,27	15,46	20,68	15,49	15,77
Гӯшти гусфанд															
ш.Душанбе	66,87	68,94	78,54	70,31	66,37	72,17	65,73	68,50	74,33	65,53	68,90	80,00	65,90	72,00	87,67
Вилояти Суғд	74,59	79,17	85,19	71,63	76,11	80,50	72,59	80,08	81,25	75,24	79,46	85,80	78,89	81,02	93,21
Вилояти Хатлон	66,21	72,80	80,02	68,66	69,45	72,90	67,17	73,92	79,19	63,87	75,35	87,07	65,15	72,48	86,93
ВМКБ	58,96	60,84	67,45	59,09	64,09	60,50	59,10	59,44	62,96	58,41	59,81	71,33	59,26	60,00	75,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	66,66	70,44	77,80	67,42	69,00	71,59	66,15	70,49	74,43	65,76	70,90	79,55	67,30	71,38	85,70
Гӯшти гов															
ш.Душанбе	61,32	71,49	78,23	62,43	79,37	71,17	61,30	67,20	73,67	60,64	68,40	80,78	60,89	71,00	89,00
Вилояти Суғд	65,76	73,49	78,39	65,41	83,65	71,45	64,81	68,87	72,58	65,11	69,41	81,59	67,72	72,03	88,74
Вилояти Хатлон	60,21	69,03	76,90	62,37	71,97	68,14	59,85	68,30	73,25	58,37	69,02	66,23	60,25	66,84	84,63
ВМКБ	56,74	58,86	64,71	55,82	60,64	58,83	56,63	58,56	61,19	56,44	58,23	79,87	58,08	58,00	72,59
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	61,01	68,22	74,56	61,51	73,91	67,40	60,65	65,73	70,17	60,14	66,27	76,92	61,74	66,97	83,74
Гӯшти мурғ															
ш. Душанбе	30,46	31,76	32,75	31,33	31,13	32,50	30,50	31,20	32,51	30,00	31,20	33,00	30,00	33,50	34,50
Вилояти Суғд	28,86	30,35	31,83	28,75	30,65	31,19	28,75	29,05	31,74	28,75	30,40	31,83	29,19	31,31	31,30
Вилояти Хатлон	25,90	31,22	32,34	24,32	30,99	31,73	25,34	29,63	32,16	26,23	30,33	32,47	27,70	33,91	34,42
ВМКБ	36,01	43,59	37,18	35,39	38,48	36,42	35,89	38,44	36,44	36,23	59,67	37,18	36,56	37,77	38,90
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	30,31	33,03	33,53	29,94	32,81	32,96	30,12	32,31	33,21	30,30	32,90	33,62	30,86	34,10	34,78
Тухм 10 дона															
ш. Душанбе	11,11	12,28	11,48	8,73	13,43	12,10	10,03	11,20	10,47	11,56	12,63	10,81	11,11	11,87	12,55
Вилояти Суғд	10,64	11,91	10,87	8,80	13,26	11,89	9,18	10,48	9,13	10,93	11,49	10,66	10,64	12,42	11,81
Вилояти Хатлон	10,18	11,63	10,52	8,40	13,07	11,48	8,42	10,44	8,70	10,40	11,55	10,64	10,18	11,44	11,26
ВМКБ	12,93	13,51	12,52	11,86	15,00	13,33	11,75	12,56	11,15	12,71	13,27	11,91	12,93	13,19	13,70
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	11,22	12,33	11,35	9,45	13,69	12,20	9,84	11,17	9,86	11,40	12,24	11,00	11,22	12,23	12,33

Замимаи 5. Хароҷоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	соли 2023						соли 2024					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Хароҷоти пулӣ	**1105,46**	**1317,98**	**970,75**	**100**	**100**	**100**	**1110,42**	**1401,27**	**934,18**	**100**	**100**	**100**
аз он ҷумла:												
Хароҷоти истеъмолӣ	**1104,63**	**1317,09**	**969,96**	**99,9**	**99,9**	**99,9**	**1108,16**	**1400,75**	**930,86**	**99,8**	**100,0**	**99,6**
аз он ҷумла:												
барои хӯрок	535,31	695,08	434,03	48,4	52,7	44,7	570,05	763,07	453,08	51,3	54,4	48,5
барои хариди молҳои ғайриозуқа	449,27	446,04	451,32	40,6	33,8	46,5	395,63	442,19	367,40	35,6	31,6	39,3
аз он ҷумла:												
либос, пойафзол, газвор	100,50	131,71	80,72	9,1	10,0	8,3	106,12	155,10	76,43	9,6	11,1	8,2
мебел ва ашёи фарҳангию маишӣ	48,94	65,07	38,71	4,4	4,9	4,0	53,00	75,77	39,20	4,8	5,4	4,2
доруворӣ, асбобу анҷоми тиббӣ	9,07	12,77	6,71	0,8	1,0	0,7	7,39	12,39	4,04	0,7	0,9	0,4
маводҳои сохтмонӣ	50,34	28,86	63,96	4,5	2,2	6,6	49,01	25,84	63,05	4,4	1,8	6,7
сӯзишворӣ	61,07	34,94	77,64	5,5	2,6	8,0	50,54	28,63	63,82	4,5	2,0	6,8
барои хариди маснуоти тамоку	-	-	-	-	-	-	0,71	0,62	0,77	0,06	0,04	0,08
барои хариди машрубот	0,75	0,96	0,62	0,07	0,07	0,06	0,80	1,18	0,57	0,07	0,08	0,06
пардохти хизматрасонии шахсӣ	146,61	184,33	122,70	13,3	14,0	12,6	135,60	167,47	116,28	12,2	12,0	12,5
аз он ҷумла:												
хизмати маишӣ	55,71	74,13	44,03	5,0	5,6	4,5	58,25	80,67	44,67	5,2	5,8	4,8
аз он ҷумла:												
пардохти хизмати коммуналӣ	36,44	51,98	26,59	3,3	3,9	2,7	38,79	56,67	27,95	3,5	4,0	3,0

	соли 2023						соли 2024					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:		ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
аз он ҷумла:												
-манзилгоҳ	9,10	8,97	9,18	0,8	0,7	0,9	8,49	8,49	8,49	0,8	0,6	0,9
-хизмати коммуналӣ	6,03	11,79	2,31	0,5	0,9	0,2	6,52	13,18	2,48	0,6	0,9	0,3
-қувваи барқ	21,29	31,07	15,10	1,9	2,4	1,6	23,78	35,00	16,97	2,1	2,5	1,8
аз он ҷумла барои дӯхту таъмири либосу пойафзол	4,56	6,02	3,63	0,4	0,5	0,4	4,04	5,78	2,99	0,4	0,4	0,3
хизмати фарҳангию маърифатӣ	2,88	4,34	1,95	0,3	0,3	0,2	0,47	1,13	0,07	0,04	0,08	0,01
пардохт барои таҳсил	4,96	7,94	3,08	0,4	0,6	0,2	4,24	5,60	3,42	0,4	0,4	0,4
пардохт барои ёрии тиббӣ	21,19	26,64	17,74	1,9	2,0	1,8	17,49	18,85	16,67	1,6	1,3	1,8
пардохт барои санаторияю муолиҷа, инчунин истироҳат	2,43	2,90	2,11	0,2	0,2	0,2	0,62	0,69	0,57	0,06	0,05	0,06
пардохти хизмати нақлиёт	24,56	25,31	24,09	2,2	1,9	2,5	20,78	21,86	20,13	1,9	1,6	2,1
пардохти хизмати алоқа	18,01	21,82	15,59	1,6	1,7	1,6	20,33	25,00	17,51	1,8	1,8	1,9
пардохти хизмати соҳаи ҳуқуқ	-	-	-				-	-	-			
Андозҳо ва дигар пардохтҳо	-	-	-				-	-	-			
Дигар хароҷот	**0,83**	**0,89**	**0,79**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**2,26**	**0,52**	**3,32**	**0,2**	-	**0,4**

Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмолӣ дар соли 2024 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)

№		Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳое, ки иборат аст аз:					Кӯдакони то 16 - сола			
				1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар	1 фарзанд	2 фарзанд	3 фарзанд	4 фарзанд ва бештар
1.	**Ҳамагӣ**	3000	17089	74	191	274	409	2052	632	679	512	334
	аз он ҷумла:											
2.	10% аҳолии камбизоаттарин (1 децил)	302	1881	2	7	14	36	244	63	77	54	48
3.	2 децил	298	2022	2	7	17	29	243	51	78	66	53
4.	3 децил	300	1980	3	9	14	32	241	51	78	68	53
5.	4 децил	304	1930	2	10	17	29	246	57	71	67	46
6.	4 децил	297	1757	4	13	19	37	224	63	76	56	38
7.	6 децил	299	1715	3	13	28	44	211	74	70	56	30
8.	7 децил	300	1674	4	17	25	49	204	70	78	46	25
9.	8 децил	300	1528	6	26	45	48	175	75	61	42	19
10.	9 децил	300	1404	14	39	44	57	147	67	50	35	14
11.	10% аҳолии сербизоаттарин (10 децил)	300	1198	34	50	51	48	117	61	40	22	8

Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

(дар як моҳ; кг)

	соли 2023			соли 2024		
	Ҳамагӣ	аз он ҷумла:		Ҳамагӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Маҳсулоти нонӣ	12,98	13,83	12,44	14,17	16,32	12,86
Картошка	3,42	3,99	3,07	3,66	4,27	3,28
Сабзавоту полизӣ	10,73	12,10	9,85	10,80	11,66	10,28
Мева ва буттамева, хушкмева	2,98	3,22	2,82	3,08	3,39	2,89
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	1,36	1,46	1,30	1,49	1,75	1,33
Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	2,02	2,53	1,69	2,07	2,48	1,83
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,13	0,16	0,11	0,15	0,20	0,12
Шир ва маҳсулоти ширӣ	3,53	3,51	3,54	3,59	3,56	3,60
Тухм, (дона)	13	15	12	15	17	13
Равғани растанӣ ва маргарин	1,60	1,85	1,45	1,69	2,11	1,44

БУЛЛЕТЕНИ ИТТИЛООТӢ
ДАР БОРАИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ

/дар зери таҳрири - Директори
Агентии омори назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон - Нурмаҳмадзода Ҷ.
734025 Тоҷикистон ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар 17

Фармоиши №_____

Адади нашр 66 нусха

Ба чоп супурда шуд «28» марти соли 2025

Раёсати табъу нашри таъҷилӣ МД МКҲ -ии

Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон